

Брюксел, 18 април 2024 г.
(OR. en)

8577/24

Междуетноститутуционално досие:
2016/0222(COD)

CODEC 1011
ASILE 48
PE 79

ИНФОРМАЦИОННА БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (преработен текст) – Резултати от първото четене в Европейския парламент (Брюксел, 10 – 11 април 2024 г.)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

В съответствие с разпоредбите на член 294 от ДФЕС и Съвместната декларация относно практическите условия и ред за процедурата на съвместно вземане на решение¹ бяха осъществени редица неформални контакти между Съвета, Европейския парламент и Комисията с оглед на постигането на споразумение по това досие на първо четене.

Във връзка с това председателят на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (LIBE), Juan Fernando LÓPEZ AGUILAR (S&D – Испания), представи от името на комисията LIBE компромисно изменение (изменение № 146) на посоченото по-горе предложение за директива, за което Sophia IN 'T VELD (RE – Нидерландия) беше изготвила проект за доклад. Това изменение беше договорено по време на посочените по-горе неформални контакти. Освен това политическата група ID внесе 14 изменения (изменения № 147 – 161).

¹ ОВ С 145, 30.6.2007 г., стр. 5.

II. ГЛАСУВАНЕ

При гласуването на пленарното заседание на 10 април 2024 г. компромисното изменение (изменение № 146) на посоченото по-горе предложение за директива беше прието. Други изменения не бяха приети. Така измененото предложение на Комисията представлява позицията на Парламента на първо четене, която се съдържа в неговата законодателна резолюция, приложена към настоящата бележка².

Позицията на Парламента отразява предварително договореното между институциите. Следователно Съветът би трябвало да може да одобри позицията на Парламента.

След това актът ще бъде приет във вида, съответстващ на позицията на Парламента.

² Текстът на позицията на Парламента в законодателната резолюция съдържа обозначения на промените, внесени с измененията в предложението на Комисията. Допълненията към текста на Комисията са отбелязани с *получер курсив*. Заличеният текст е отбелязан със символа „■“.

P9_TA(2024)0186

**Стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила
(преработен текст)**

Законодателна резолюция на Европейския парламент от 10 април 2024 г. относно предложението за директива на Европейския парламент и на Съвета за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (преработен текст) (СОМ(2016)0465 – С8-0323/2016 – 2016/0222(COD))

(Обикновена законодателна процедура – преработка)

Европейският парламент,

- като взе предвид предложението на Комисията до Парламента и до Съвета (СОМ(2016)0465),
- като взе предвид член 294, параграф 2 и член 78, параграф 2, буква е) от Договора за функционирането на Европейския съюз, съгласно които Комисията е внесла предложението в Парламента (С8-0323/2016),
- като взе предвид член 294, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид мотивираното становище, внесено в рамките на Протокол № 2 относно прилагането на принципите на субсидиарност и пропорционалност, от италианския сенат, в което се посочва, че проектът на законодателен акт не съответства на принципа на субсидиарност,
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 14 декември 2016 г.¹,
- като взе предвид становището на Комитета на регионите от 8 февруари 2017 г.²,
- като взе предвид Междуинституционалното споразумение от 28 ноември 2001 г. относно по-структурирано използване на техниката за преработване на нормативни актове³,
- като взе предвид писмото от 12 януари 2017 г., изпратено от комисията по правни въпроси до комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи в съответствие с член 110, параграф 3 от своя Правилник за дейността,
- като взе предвид временното споразумение, одобрено от компетентната комисия съгласно член 74, параграф 4 от своя Правилник за дейността, и поетия с писмо от 8

¹ ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 97.

² ОВ С 207, 30.6.2017 г., стр. 67.

³ ОВ С 77, 28.3.2002 г., стр. 1.

февруари 2024 г. ангажимент на представителя на Съвета за одобряване на позицията на Парламента в съответствие с член 294, параграф 4 от Договора за функционирането на Европейския съюз,

- като взе предвид членове 110 и 59 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид становището на комисията по заетост и социални въпроси,
 - като взе предвид доклада на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи(A8-0186/2017),
- A. като има предвид, че съгласно становището на консултативната група на правните служби на Европейския парламент, Съвета и Комисията предложението на Комисията не съдържа никакви изменения по същество освен тези, които са идентифицирани като такива в предложението, и че по отношение на кодификацията на непроменените разпоредби на предишните актове с въпросните изменения предложението се свежда до обикновена кодификация на съществуващите актове, без промяна по същество;
1. приема изложената по-долу позиция на първо четене, като взема предвид препоръките на консултативната група на правните служби на Европейския парламент, Съвета и Комисията;
 2. приканва Комисията да се отнесе до него отново, в случай че замени своето предложение с друг текст, внесе или възнамерява да внесе съществени промени в това предложение;
 3. възлага на своя председател да предаде позицията на Парламента съответно на Съвета и на Комисията, както и на националните парламенти.

Позиция на Европейския парламент, приета на първо четене на 10 април 2024 г. с оглед на приемането на Директива (ЕС) 2024/... на Европейския парламент и на Съвета за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (преработен текст)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 78, параграф 2, буква е) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²,

в съответствие с обикновената законодателна процедура³,

¹ ОВ С 75, 10.3.2017 г., стр. 97.

² ОВ С 207, 30.6.2017 г., стр. 67.

³ Позиция на Европейския парламент от 10 април 2024 г.

като имат предвид, че:

- (1) Трябва да се внесат редица изменения в Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴. С оглед на постигането на яснота посочената директива следва да бъде преработена.
- (2) Една обща политика в областта на убежището, ■ основана на пълното и приобщаващо прилагане на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г. (наричана по-нататък „Женевската конвенция“), е съставен елемент на целта на Съюза за постепенно създаване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, **отворено за граждани на трети държави и лица без гражданство**, които търсят закрила в Съюза, като по този начин се затвърждава принципът на забрана за връщане. Тази политика следва да бъде ръководена от принципа на солидарност и справедливо разделяне на отговорностите ■ .

⁴ Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (ОВ L 180, 29.6.2013 г., стр. 96).

- (3) Общата европейска система за убежище (ОЕСУ) *създава* система за определяне на държавата членка, която е компетентна да разгледа дадена молба за международна закрила, общи стандарти за процедурите за предоставяне на убежище, за условията на приемане и процедурите за приемане и за правата на лицата, на които е предоставена международна закрила. Независимо от **■ напредъка**, постигнат по отношение на развиването на ОЕСУ, между държавите членки продължават да съществуват съществени разлики по отношение на използваните процедури, условията на приемане, осигурявани за кандидатите, процента на признаване и вида на закрилата, предоставяна на лицата, на които е предоставена международна закрила. Тези разлики са важен стимул за вторични движения и затрудняват постигането на целта да се гарантира, че всички кандидати се третират по еднакъв начин, независимо от това къде кандидатстват за международна закрила в Съюза.

- (4) В съобщението си от 6 април 2016 г. „Към реформа на общата европейска система за убежище и укрепване на законни начини за достъп до Европа“, Комисията подчерта необходимостта от подсилване и допълнително хармонизиране на ОЕСУ. Тя изложи също **приоритетни области**, в които ОЕСУ следва да **претърпи структурни подобрения**, а именно **създаването на** устойчива и справедлива система за определяне на държавата членка, която е компетентна да разгледа молбата за международна закрила, **укрепването на** системата „Евродак“, **постигането на** по-голямо сближаване в системата на Съюза за предоставяне на убежище, **предотвратяването на** вторичните движения в рамките на Съюза и **по-добър** мандат на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището, създадена с Регламент (ЕС) 2021/2303 на Европейския парламент и на Съвета⁵ (**наричана по-нататък „Агенцията в областта на убежището“**). Съобщението отговаря на призивите, отправени на заседанията на Европейския съвет, проведени съответно на 18 и 19 февруари 2016 г. и 17 и 18 март 2016 г., да се постигне напредък по отношение на реформата на съществуващата рамка на Съюза, за да се осигури една хуманна, **справедлива** и ефикасна политика в областта на убежището. **Това съобщение** предлага също посока за бъдещото развитие в съответствие с цялостния подход към миграцията, описан от Европейския парламент в резолюцията му от 12 април 2016 г. относно **положението в Средиземно море и необходимостта от всеобхватен подход на ЕС към миграцията**.

⁵ Регламент (ЕС) 2021/2303 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2021 г. относно Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището и за отмяна на Регламент (ЕС) № 439/2010 (ОВ L 468, 30.12.2021 г., стр. 1).

- (5) Условията на приемане продължават да са много различни в различните държави членки, **особено по отношение на** стандартите за приемане, осигурявани на кандидатите. Стандарти за приемане, които са **по-хармонизирани** и са определени на подходящо равнище за всички държави членки, ще допринесат за **по-равностойно** третиране и по-справедливо разпределяне на кандидатите в целия **Съюз**.
- (6) Ресурсите на фонд „Убежище, миграция и интеграция“, **създаден с Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета**⁶, и на Агенцията в областта на убежището, следва да бъдат мобилизирани с цел предоставяне на адекватно подпомагане на държавите членки при изпълнението на стандартите за приемане, определени в настоящата директива, включително на държави членки, които срещат специфичен и несъразмерно голям натиск върху своите системи за убежище, по-специално поради своето географско или демографско положение.

⁶ Регламент (ЕС) 2021/1147 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на фонд „Убежище, миграция и интеграция“ (ОВ L 251, 15.7.2021 г., стр. 1).

- (7) За да се гарантира в целия Съюз равно третиране на кандидатите, настоящата директива следва да се прилага през всички етапи и видове процедури ■ за международна закрила, във всички места и центрове, в които са настанени кандидатите, и за цялото време, за което им е разрешено да останат на територията на държавите членки като кандидати. Необходимо е да се поясни, че материални условия на приемане следва да се предоставят на кандидатите от момента, в който те изразят желанието си да кандидатстват за международна закрила пред служители на **компетентните** органи, ■ в съответствие с Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета⁷⁺.
- (8) *На кандидатите следва във всички случаи да се предоставя помощ за дневни разходи като част от материалните условия на приемане, за да могат те да се ползват поне с минимална самостоятелност в ежедневието си. Следва да бъде възможно помощта за дневни разходи да се предоставя като парична сума, във ваучери, в натура, например под формата на продукти, или като комбинация от тях, при условие че тази помощ включва парична сума.*

⁷ Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета за установяване на обща процедура за международна закрила в Съюза и за отмяна на Директива 2013/32/ЕС (ОВ L,, ELI:...).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)), и добавете в бележката под линия номера, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на регламента.

- (9) Когато кандидат се намира в държава членка, различна от държавата членка, в която е длъжен да се намира в съответствие с Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета⁸⁺, кандидатът следва да няма право на **материални условия на приемане, достъп до пазара на труда, езикови курсове или професионално обучение в съответствие с настоящата директива от момента, в който е бил уведомен за решението да бъде прехвърлен в отговорната държава членка. Освен ако за целта не е взето отделно решение, в решението за прехвърляне следва да се посочва, че съответните условия на приемане са били отнети. При всички обстоятелства, държавите членки следва да гарантират достъп до здравеопазване и стандарт на живот на кандидатите, съобразен с правото на Съюза, включително Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) и други международни задължения.**

⁸ Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета от ... относно управлението на убежището и миграцията, за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1147 и (ЕС) 2021/1060 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 604/2013 (ОВ L, ..., ELI: ...).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)), и добавете номера, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

- (10) Във връзка с отношението към лицата, които попадат в обхвата на настоящата директива, държавите членки са обвързани от задълженията съгласно инструментите на международното право, по които те са страна.
- (11) Следва да се установят стандартни условия за приемане на кандидатите, които да бъдат достатъчни, за да се гарантират на кандидатите *подходящ* стандарт на живот и сравними условия на живот във всички държави членки. Хармонизирането на условията на приемане на кандидатите следва да допринесе за ограничаването на вторичните движения на кандидатите, водени от различията в условията на приемането им.

- (12) За да се гарантира, че кандидатите са запознати *със своите права и задължения*, държавите членки следва да *им предоставят информация* във връзка с условията на приемане, *определени в настоящата директива, в писмен вид, или когато е необходимо — устно, или когато е уместно – във визуална форма. Тази информация следва да бъде предоставяна във възможно най-кратък срок и навременно и следва да включва условията на приемане, на които кандидатите имат право, включително кандидатите със специални потребности за приемане, правата и задълженията в областта на заетостта, обстоятелствата, при които предоставянето на материални условия на приемане може да бъде ограничено до даден географски район или до конкретно място, както и последиците от неспазването на тези ограничения и от укриване, както и ситуациите, при които е възможно да бъде разпоредено задържане, възможностите за обжалване и преразглеждане и възможностите за правна помощ и представителство. Държавите членки следва, по-конкретно, да информират кандидатите за условията на приемане, на които те нямат право в държава членка, различна от тази, в която са длъжни да се намират. Задължението за предоставянето на тази информация следва да отпада за дадена държава членка в случаите, в които информацията вече не е необходима, за да се предостави действително възможност на кандидата да се възползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива, или когато кандидатът не е на разположение на компетентните органи или се е укрил, напускайки територията на въпросната държава членка. Агенцията в областта на убежището следва да разработи образец със стандартна информация относно условията на приемане, която да се предоставя от държавите членки на кандидатите във възможно най-кратък срок и не по-късно от три дни от отправянето на молбата или в рамките на срока за нейната регистрация.*

- (13) Хармонизираните правила на *Съюза* за документите, които ще се издават на кандидатите, *следва да спомагат да бъде затруднено* неразрешеното движение на кандидатите в Съюза. ■ Държавите членки следва *да могат* да предоставят на кандидатите документ за пътуване само при възникването на *надлежно обосновани* сериозни хуманитарни *съображения* или други наложителни причини. Валидността на документите за пътуване следва да бъде ограничена до целта и периода от време, необходими за причината, поради която те са издадени. За наличие на сериозна хуманитарна причина може например да се счита нуждата на кандидата да пътува до друга държава за *необходимо* лечение, *което не е налично на територията на държавата членка*, в която кандидатът е длъжен да се намира, или за да посети роднини в специфични случаи, като например за посещения на тежко болни близки роднини или ■ за присъствие на ■ погребение на близки роднини. Други наложителни причини могат да бъдат ситуации *като присъствие на сватба на близки роднини или пътуване като част от учебна програма или с приемно ■ семейство. Издаването и използването на такъв документ за пътуване не засяга отговорностите на държавите членки съгласно Регламент (ЕС) .../...⁺. Държавите членки си запазват правото да оценяват правото на кандидатите на престой на своята територия.*

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (14) Кандидатите нямат право да избират държавата членка, в която да кандидатстват за международна закрила. Всеки кандидат трябва да кандидатства за международна закрила **в съответствие с Регламент (ЕС) .../...** ⁺.
- (15) Кандидатите са длъжни да **остават на разположение на компетентните органи на държавите членки. Следва да се вземат подходящи мерки, за да се предотврати укриване на кандидатите. В случаите, в които кандидатът** се е укрил ■ и е пътувал до друга държава членка **без разрешение**, е изключително важно той да бъде бързо **прехвърлен** в държавата членка, в която е длъжен да се намира, с цел да се обезпечи доброто функциониране на ОЕСУ. До извършването на това прехвърляне съществува риск кандидатът да се укрие, поради което неговото местонахождение следва да се следи внимателно.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (16) Фактът, че кандидатът по-рано се е укрил в друга държава членка, е важен елемент за оценката на риска кандидатът да се укрие. **Държавите членки следва да вземат подходящи мерки, за да се предотврати**, че кандидатът няма да се укрие отново и да се гарантира, че ще остане на разположение на компетентните органи, след като бъде **прехвърлен** в държавата членка, в която е длъжен да се намира. По тази причина неговото местонахождение следва да продължи да се следи внимателно.

- (17) *Държавите членки следва да могат свободно да организират своите системи за приемане. Като част от тази организация държавите членки следва да могат да разпределят кандидатите в обекти за настаняване на тяхна територия, така че да управляват своите системи за убежище и приемане. Държавите членки следва също така да могат да въведат механизми за оценка и откликване на нуждите на своите системи за приемане, включително механизми за проверка на действителното присъствие на кандидатите в обектите за настаняване. Подобни механизми не следва да ограничават свободата на движение на кандидатите на територията на съответната държава членка. От държавите членки не следва да се изисква да вземат административно решение за тази цел.*
- (18) *Когато кандидатите могат да се движат свободно само в рамките на даден географски район на територията на държавите членки, държавите членки следва да гарантират ефективния достъп на кандидатите до техните права съгласно настоящата директива и процедурните гаранции в процедурата за предоставяне на международна закрила в рамките на този географски район. Възможността за временно напускане на географския район следва да се оценява индивидуално, обективно и безпристрастно. Когато на кандидатите не е предоставен ефективен достъп до тези права и процедурни гаранции в този географски район, разпределението за този район следва да престане да се прилага.*

- (19) По съображения, свързани с обществения **■** ред, **■** или с цел да се попречи по ефективен начин на кандидата да се укрие, държавите членки ***следва да могат да решат, че*** кандидатът ***има право да пребивава единствено на*** конкретно място, като например център за настаняване, частна къща, апартамент, хотел или други помещения, приспособени за настаняване на кандидатите. ***Такова решение не следва да води до задържане на кандидата. Подобно решение*** би могло да бъде необходимо **■** в случаите, в които кандидатът не е изпълнил задълженията **■** да остане в държавата членка, в която е длъжен да се намира, или когато кандидатът е ***прехвърлен*** в държавата членка, в която е длъжен да се намира, след като се е укрил в друга държава членка. ***Когато*** кандидатът има право на материални условия на приемане, тези материални условия на приемане следва **■** да бъдат предоставяни, при условие че кандидатът пребивава на това конкретно място.
- (20) Когато **■** съществува риск даден кандидат да се укрие ***или когато е необходимо да се гарантира, че са спазени ограниченията по отношение на свободата на движение на кандидата***, държавите членки ***биха могли*** да изискват от кандидата да се свързва с компетентните органи ***в определен момент или на разумни интервали, без да се засягат по непропорционален начин правата на кандидатите, предоставени с настоящата директива.***

- (21) Всички решения, с които се ограничава свободата на движение, *следва да отчитат относимите аспекти на* ■ специфичното положение на кандидата, *включително* специалните потребности за приемане на конкретния кандидат и *принципите на необходимост и* пропорционалност. Кандидатите *следва* да бъдат надлежно информирани за тези решения, *за процедурите за оспорването им* и за последиците от несъобразяването с тях.
- (22) *Всички разпоредби на настоящата директива, свързани със задълженията за задържане, пребиваване и докладване, както и ограничаването и отнемането на права или обезщетения, следва да се прилагат при надлежно спазване на принципа на пропорционалност, като се гарантира по всяко време ефективен достъп до приложимите условия на приемане в съответствие с настоящата директива, по-специално по отношение на здравеопазването, образованието, целостта на семейството и достъпа до пазара на труда. Особено внимание следва да се обърне на възможния кумулативен ефект от мерките.*

- (23) Поради сериозните последици, предвидени за кандидатите, които са се укрили или за които се счита, че съществува риск да се укрят, следва да бъде дадено определение на понятието „укриване“, за да бъдат обхванати както умишлено действие ■, така и фактическото обстоятелство, **което не е извън контрола на кандидата**, че кандидатът не остава на разположение на компетентните административни или съдебни органи, **например** чрез напускане на територията на държавата членка, в която е длъжен да се намира. **Държавите членки следва да могат да сметат, че даден кандидат се е укрил, дори ако преди това не са счели, че е налице риск от укриване на кандидата.**
- (24) **Когато държавите членки определят в националното си право обективните критерии, които са от значение за определяне на риска от укриване съгласно настоящата директива, те биха могли да вземат предвид фактори като: сътрудничеството на кандидата с компетентните органи или спазването на процедурните изисквания; връзките на кандидата в държавата членка; и дали молбата за международна закрила е била отхвърлена като недопустима или явно неоснователна. При цялостната оценка на индивидуалното положение на даден кандидат комбинацията от няколко фактора често дава основание да се заключи, че е налице риск от укриване.**

- (25) Следва да се счита, че даден кандидат вече не е на разположение на компетентните органи, когато въпросният кандидат не отговаря на искания, свързани с процедурите по Регламент (ЕС) .../...⁺ или процедурата по Регламент (ЕС) .../...⁺⁺, освен ако кандидатът не представи адекватна обосновка защо не е бил в състояние да отговори на тези искания, например по медицински или други неочаквани причини, които са извън неговия контрол.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

⁺⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

- (26) Задържането на кандидати следва да се прилага в съответствие с основополагащия принцип, че лица следва да не се задържат единствено на основание, че търсят международна закрила, по-специално в съответствие с международноправните задължения на държавите членки и по-конкретно член 31 от Женевската конвенция. Задържането на кандидати следва да бъде възможно единствено при съвсем ясно определените изключителни обстоятелства, предвидени в настоящата директива, и при спазване на принципите на необходимост и пропорционалност по отношение както на начина, така и на целта на такова задържане. Задържането на кандидати по силата на настоящата директива следва да бъде нареждано единствено в писмена форма от съдебни или административни органи, с посочване на мотивите за задържането, включително когато към момента на отправяне на молбата за международна закрила лицето вече е задържано. Когато кандидат е задържан, той следва да има ефективен достъп до съответните процедурни гаранции, като например съдебен контрол ***и право на достъп до безплатна правна помощ и представителство, когато това е приложимо съгласно настоящата директива.***

- (27) *Следва да се определи приемлив максимален срок за съдебен контрол на задържането с оглед на обстоятелствата във всеки отделен случай, като се вземат предвид сложността на процедурата, както и положената от компетентните органи грижа, всяко забавяне, причинено от задържаното лице, и всички други фактори, причиняващи забавяне, за които държавата членка не може да носи отговорност.*
- (28) Когато на даден кандидат *е позволено да пребивава единствено на* конкретно място, ■ но той не е изпълнил това задължение, трябва все пак да има ■ риск, че кандидатът *би могъл* да се укрие, за да бъде той задържан. Във всички случаи *следва* да се внимава времето, за което кандидатът е задържан, да е пропорционално и задържането да бъде прекратено веднага след като задължението, наложено на кандидата, бъде изпълнено или вече не съществуват основания да се счита, че кандидатът няма да изпълни това задължение. Освен това кандидатът *следва* да е бил запознат с въпросното задължение и с последиците от неговото неизпълнение.

- (29) По отношение на административните процедури, свързани с основанията за задържане, понятието „надлежно изпълнение“ изисква най-малко държавите членки да предприемат конкретни и разумни стъпки, за да гарантират, че времето, необходимо за проверка на основанията за задържане, е възможно най-кратко и че има реални изгледи тази проверка да може да се извърши успешно във възможно най-кратък срок. Задържането не *следва* да надхвърля времето, разумно необходимо за приключване на съответните административни процедури.
- (30) Основанията за задържане, установени в настоящата директива, не засягат други основания за задържане, включително основанията за задържане в рамките на наказателно производство, които са приложими съгласно националното право и не са свързани с молбата за международна закрила на гражданин на трета държава или лице без гражданство.
- (31) Отношението към кандидатите, които са задържани, следва да бъде при пълно зачитане на човешкото достойнство и тяхното приемане следва да бъде специално организирано, за да отговаря на техните нужди в това положение. По-специално държавите членки следва да гарантират, че се прилагат член 24 от Хартата и член 37 от Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г.

- (32) Може да има случаи, при които не е възможно на практика да се осигурят незабавно определени гаранции на приемането при задържане, например поради географското положение или специфичната структура на центъра за задържане. Всяка дерогация от тези гаранции следва да бъде временна и следва да се прилага само при обстоятелствата, визирани в настоящата директива. Дерогациите следва да се прилагат само при изключителни обстоятелства и следва да бъдат надлежно обосновани, като се вземат предвид обстоятелствата по конкретния случай, включително конкретната тежест на приложената дерогация, нейната продължителност и отражението ѝ върху съответния кандидат.
- (33) За да се осигури по-успешно физическата и психическата неприкосновеност на кандидатите, задържането следва да бъде крайна мярка и задържането на кандидат следва да бъде възможно единствено след като всички алтернативни на задържането мерки, несвързани с лишаване от свобода, са били надлежно разгледани.
- Задължението за разглеждане на тези алтернативни мерки не следва да предопределя използването на задържане, когато такива алтернативни мерки, включително задължения за пребиваване на определено място и за докладване, не могат да се приложат ефективно. Всяко решение за налагане на задържане следва да посочва причините, поради които други, в по-малка степен принудителни алтернативни мерки, не могат да се приложат ефективно.***
- Всяка алтернативна на задържането мярка ***следва*** да зачита основните човешки права на кандидата.

- (34) С оглед на спазването на процедурната гаранция за възможността да се осъществява контакт с организации или с групи лица, които оказват правна помощ, следва да се предоставя информация за такива организации и групи лица.
- (35) При вземането на решения за жилищното настаняване държавите членки следва да отчитат висшия интерес на детето, както и конкретните обстоятелства в положението на всеки кандидат, който е зависим от членове на семейството или от близки роднини, например несклучили брак и ненавършили пълнолетие братя или сестри, които вече се намират в държавата членка.
- (36) *Държавите членки следва да могат да прибегват до временни решения за настаняване при по-нисък стандарт, когато обичайно наличният жилищен капацитет е временно изчерпан. Държавите членки следва също така да могат да прибегват до тези временни решения за настаняване в случаите, в които поради несъразмерно големия брой лица, които трябва да бъдат настанени, или поради причинено от човека или природно бедствие обичайно наличният жилищен капацитет временно не е на разположение. Държавите членки следва да обмислят възможността за предоставяне във възможно най-голяма степен на такива временни решения в постоянни жилищни сгради.*

- (37) Приемането на лицата, които имат специални потребности за приемане, следва да бъде основна грижа на националните органи, за да се гарантира, че приемането е организирано по специален начин, за да отговори на техните специални потребности за приемане. *Държавите членки следва също така да гарантират във възможно най-голяма степен предотвратяване на нападения и насилие, включително насилие, упражнено по сексуални, свързани с пола, расистки или религиозни подбуди, когато осигуряват жилищно настаняване. Насилието по религиозни подбуди включва и насилието, насочено към хора, които нямат религиозни убеждения или са се отказали от религиозното си вероизповедание.*
- (38) При прилагането на настоящата директива държавите членки следва да се стремят да гарантират пълно зачитане на принципите на висшия интерес на детето и на целостта на семейството в съответствие с Хартата, Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г., Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи *и, когато е приложимо, Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване и борба с насилието над жени и домашното насилие.*

- (39) Условиата на приемане трябва да бъдат адаптирани към специфичното положение, в което се намират ненавършилите пълнолетие, **и към техните специални потребности за приемане**, независимо от това дали са непридружени или са със семействата си, като се отделя дължимото внимание на тяхната сигурност, **включително сигурност спрямо сексуално и основано на пола насилие**, и на грижата за физическото и емоционалното им състояние по начин, с който се насърчава цялостното развитие на ненавършилите пълнолетие.

(40) *Ненавършилите пълнолетие по правило следва да не бъдат задържани. Те следва да бъдат настанявани в подходящи жилища със специални условия за ненавършили пълнолетие, включително, когато е целесъобразно, в несвързани с лишаване от свобода места за настаняване в общността. Като се има предвид отрицателното въздействие на задържането върху ненавършилите пълнолетие, такова задържане следва да се използва, в съответствие с правото на Съюза, единствено при изключителни обстоятелства, когато е строго необходимо, като крайна мярка и за възможно най-кратък срок, след като е било установено, че други, по-леки принудителни алтернативни мерки не могат да бъдат приложени ефективно, и след като се прецени, че задържането е в техен висш интерес. Ненавършилите пълнолетие следва никога да не бъдат задържани в затвор или в друго помещение, използвано за целите на правоприлагането. Ненавършилите пълнолетие следва да не бъдат отделяни от родителите си или от тези, които се грижат за тях, и принципът за запазване на целостта на семейството следва като цяло да води до използването на подходящи алтернативи на задържането, когато се касае за семейства с ненавършили пълнолетие, с определяне на места за настаняване, които са подходящи за тях. Освен това следва да се направи всичко възможно, за да се гарантира, че е наличен и достъпен надежден набор от адекватни алтернативи на задържането на ненавършили пълнолетие. В този контекст държавите членки следва да вземат предвид Декларацията от Ню Йорк за бежанците и мигрантите от 19 септември 2016 г., съответните меродавни указания на органа на Организацията на обединените нации за наблюдение на договорите във връзка с Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г., както и съответната съдебна практика.*

- (41) *В своето съобщение от 12 април 2017 г., озаглавено „Закрилата на децата мигранти“, Комисията подчерта, че държавите членки трябва да въведат подходящи предпазни мерки за защита на всички деца мигранти, намиращи се на тяхна територия, включително чрез приемането на мерки, с които да се гарантира, че на децата се предоставя безопасно и подходящо настаняване, както и необходимите помощни услуги, за да се гарантират висшият интерес и благополучието на детето, в съответствие със задълженията на държавите членки, произтичащи от националното право, правото на Съюза и международното право.*

- (42) *Представителите играят ключова роля за гарантиране на достъпна до правата в съответствие с настоящата директива и за защита на висшите интереси на всички непридружени деца. Ранното назначаване на представители е от съществено значение за справяне със ситуации на изчезнали деца мигранти в Съюза. Държавите членки следва да гарантират, че представителите се назначават възможно най-рано, в съответствие с Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г., за да се гарантира, че непридружените деца се ползват изцяло от правата си на кандидати за международна закрила, предоставени съгласно настоящата директива.*
- (43) *Основната роля на представителя следва да бъде да гарантира висшите интереси на детето и да представлява, да подпомага или да действа от името на непридружен ненавършил пълнолетие. Представителят следва да бъде в състояние да обясни информацията, която се предоставя на непридружения ненавършил пълнолетие, да поддържа контакт с компетентните органи, за да гарантира незабавен достъп на непридружения ненавършил пълнолетие до материални условия на приемане и медицински грижи, както и да представлява, подпомага или, в съответствие с националното право, да действа от името на непридружения ненавършил пълнолетие, за да гарантира, че той може да се ползва от правата и да спазва задълженията, предвидени в настоящата директива. Представителите следва да бъдат назначавани в съответствие с процедурата, определена в националното право.*

- (44) *Държавите членки следва да назначават представител, когато молбата е подадена от непридружено лице, което твърди, че не е навършило пълнолетие. Представител следва да се назначава и в случаите, когато компетентните органи имат обективни основания да считат, че лицето не е навършило пълнолетие предвид съответните видими физически признаци, изказвания или поведение. Когато дадена държава членка е преценила, че определено лице, което твърди, че не е навършило пълнолетие, е без съмнение над 18-годишна възраст, не е необходимо тя да назначава представител.*
- (45) *До назначаването на представител държавите членки следва да определят подходящо лице, което да действа временно като представител съгласно настоящата директива. Това лице например може да бъде служител на център за настаняване, на заведение за грижи за деца, на социални служби или на друга подходяща организация, определена да изпълнява задачите на представител. Лице, чиито интереси са или потенциално биха могли да бъдат в конфликт с интересите на непридружения ненавършил пълнолетие, не следва да се определя като подходящо лице, което да действа като временен представител. Важно е също така такова лице да бъде незабавно информирано, когато непридружен ненавършил пълнолетие подаде молба за международна закрила.*

- (46) Държавите членки следва да гарантират, че кандидатите получават необходимите медицински грижи, *независимо дали са предоставени от общопрактикуващи лекари или, когато е необходимо, от специалисти. Необходимите медицински грижи следва да са с подходящо качество и* да включват най-малко спешни грижи и основно лечение на болестите, включително на тежките психични разстройства, *и медицински грижи в сексуалната и репродуктивната област, които са необходими за справяне със сериозно физическо състояние.* За да се отговори на свързаните с общественото здраве опасения във връзка с предотвратяването на заболявания и с цел опазване на здравето на **кандидатите**, достъпът на кандидатите до здравеопазване следва да включва също здравна профилактика, например ваксинации. Държавите членки следва *също така* да могат да изискват кандидатите да бъдат подложени на медицински преглед по съображения, свързани с общественото здраве. Резултатите от медицинския преглед следва да не влияят на разглеждането на молбите за международна закрила, което трябва винаги да се прави по обективен и безпристрастен начин и в зависимост от всеки отделен случай в съответствие с Регламент (ЕС) .../...⁺.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (47) Следва да бъде възможно правото на кандидат на материални условия на приемане по силата на настоящата директива да бъде ограничено при определени обстоятелства, например когато кандидатът се е укрil в друга държава членка, като е напуснал държавата членка, в която е длъжен да се намира. При все това държавите членки следва при всички обстоятелства да гарантират достъп до здравеопазване и **■** стандарт на живот на кандидатите, *който е* в съответствие с **правото на Съюза**, включително Хартата, и *с другите международни задължения, включително* с Конвенцията на ООН за правата на детето от 1989 г. По-специално държавите членки **следва да** задоволяват нуждите от прехрана и основните нужди на кандидата както от гледна точка на физическата сигурност и достойнството, така и от гледна точка на междуличностните отношения, като се вземат надлежно под внимание характерната уязвимост на лицето като кандидат за международна закрила и тази на неговото семейство или на лицето, което се грижи за него. Надлежно внимание **следва** да бъде обърнато и на кандидатите със специални потребности за приемане. **■** Следва да бъдат взети под внимание специфичните нужди на **■** кандидати, претърпели **сексуално насилие или** насилие, основано на пола, **по-специално жени**, включително чрез осигуряване на достъп, през различните етапи на процедурата за международна закрила, до здравеопазване, до правна помощ и до подходящи консултации при претърпяна травма и психо-социални грижи.

- (48) *Следва да бъдат взети предвид специфичните нужди на ненавършилите пълнолетие, по-специално във връзка със зачитането на правото на детето на образование и на достъп до здравеопазване. На ненавършилите пълнолетие деца на кандидатите и на ненавършилите пълнолетие кандидати следва да бъде предоставян същият достъп до образование като достъпа за гражданите на съответната държава членка и при сходни условия. Не е необходимо да се осигурява такъв достъп по време на училищните ваканции. Тяхното образование по правило следва да бъде интегрирано с това на собствените граждани на държавите членки и да бъде със същото качество. Държавите членки следва също така да гарантират непрекъснатостта на образованието на ненавършилите пълнолетие, докато не бъде изпълнена мярка за експулсиране срещу тях или срещу техните родители.*
- (49) *С оглед на Хартата, Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и съответната съдебна практика и за да не се дискриминират членовете на семейството въз основа на мястото, където е създадено семейството, понятието за семейство следва да включва и семействата, създадени извън страната на произход на кандидатите, но преди пристигането им на територията на държавите членки.*

- (50) За да се насърчава самостоятелността на кандидатите и за да се ограничат значителните несъответствия между държавите членки, от основно значение е да се предвидят ясни правила относно достъпа на кандидатите до пазара на труда и да се гарантира, че този достъп е ефективен, като не се налагат условия, които реално затрудняват кандидата в търсенето на работа, **като не се ограничава неправомерно достъпът до определени сектори на пазара на труда или работното време на кандидата и без да се установяват неоправдани административни формалности.** Кандидатите, които имат ефективен достъп до пазара на труда и имат право да пребивават единствено на конкретно място, следва да могат да търсят работа в рамките на разумно разстояние от това място. Когато това се изисква от трудовия договор на кандидата, държавите членки следва да могат да разрешат на кандидата да напусне територията им, за да изпълнява специфични служебни задължения в друга държава членка в съответствие с националното право. Анализите на пазара на труда, използвани за даване на приоритет на гражданите на държавата членка или на други граждани на Съюза, или на граждани на трети държави и лица без гражданство, законно пребиваващи в съответната държава членка, следва да не препятстват ефективния достъп на кандидатите до пазара на труда и следва да се извършват, без да се засяга принципът за отдаване на предпочитание на гражданите на Съюза, формулиран в съответните разпоредби на приложимите актове за присъединяване.

- (51) *Достъпът до пазара на труда следва да дава право на кандидата да търси работа. Възможно е също така държавите членки да разрешат на кандидатите да бъдат самостоятелно заети лица.*
- (52) ■ За да се повишат шансовете за интегриране и самостоятелността на кандидатите, се насърчава предоставянето на по-ранен достъп до пазара на труда, когато има вероятност молбата да е основателна, включително когато тя се разглежда приоритетно съгласно Регламент (ЕС) .../...⁺. Поради това държавите членки следва да обмислят възможността за намаляване на този срок във възможно най-голяма степен, ■ когато има вероятност молбата да е основателна. ***Не следва да се предоставя достъп до пазара на труда или, ако вече е предоставен такъв, той следва да бъде отнет, когато молбата на даден кандидат за международна закрила има вероятност да е неоснователна и за която поради това се прилага ускорена процедура по разглеждане, включително в случаите, когато кандидатът не предоставя относима информация или документи във връзка със своята самоличност.***

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (53) Когато на кандидатите бъде предоставен достъп до пазара на труда, те следва да имат право на общоприложим набор от права въз основа на равно третиране с гражданите на **съответната** държава членка. Условието на труд следва да покриват поне заплащането и уволнението, изискванията от гледна точка на здравето и сигурността на работното място, работното време, отпуските **и почивните дни** – при съблюдаване на действащите колективни трудови договори. **Такива кандидати** следва да се ползват също от равно третиране от гледна точка на свободата на сдружаване и на принадлежност, образованието и професионалното обучение, признаването на професионалните квалификации и, **по отношение на работещите кандидати**, социалната сигурност. **Възможно е държавите членки да предоставят равно третиране и на кандидатите, които са самостоятелно заети лица. По този начин държавите членки следва да положат всички възможни усилия, за да предотвратят експлоатацията на кандидати или каквато и да било форма на дискриминация срещу тях на работното място посредством недекларирани работни практики и други форми на тежка експлоатация на труда.**

- (54) *След като кандидатите получат достъп до пазара на труда, съответната държава членка следва да признава професионалните квалификации, които кандидатът е придобил в друга държава членка, както признава професионалните квалификации на гражданите на Съюза, и следва да взема под внимание квалификациите, придобити в трета държава, в съответствие с Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁹. Следва също да бъде обмислено предприемането на **■** мерки за ефективно преодоляване на практическите трудности, срещани от кандидатите във връзка с доказването на автентичността на чуждестранните им дипломи, свидетелства или други удостоверения за формална квалификация, по-специално *когато кандидатите не могат да предоставят* документни доказателства и *не могат* да покрият разходите по процедурите за признаване.*
- (55) По отношение на кандидатите с работна заетост се прилагат клоновете на социална сигурност, посочени в *член 3, параграфи 1 и 2 от* Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета¹⁰.

⁹ Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно признаването на професионалните квалификации (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 22).

¹⁰ Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 30.4.2004 г., стр. 1).

- (56) Тъй като е възможно престоят на кандидатите да е временен и без да се засяга Регламент (ЕС) № 1231/2010 на Европейския парламент и на Съвета¹¹, държавите членки следва да могат да изключат **■** обезщетенията *за социална сигурност, които не зависят от периодите на заетост или от вноските*, от равното третиране на кандидатите спрямо собствените им граждани. *Държавите членки следва също да могат да ограничават* прилагането на равното третиране по отношение на образованието и професионалното обучение, *както и признаването на формални квалификации. В допълнение държавите членки следва да могат също така да ограничават* правото на свобода на сдружаване и принадлежност, като се изключат кандидати от участие в управлението на определени органи и да заемат обществени длъжности.
- (57) Правото на Съюза не ограничава правомощието на държавите членки да организират своите системи за социална сигурност. При липса на хармонизация на равнището на Съюза всяка държава членка определя условията, при които се отпускат обезщетения за социална сигурност, както и размера на тези обезщетения и срока, за който те се отпускат. При упражняването на това правомощие обаче държавите членки следва да спазват правото на Съюза.

¹¹ Регламент (ЕС) № 1231/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за разширяване обхвата на Регламент (ЕО) № 883/2004 и на Регламент (ЕО) № 987/2009 по отношение на гражданите на трети държави, които все още не са обхванати от тези регламенти единствено на основание тяхното гражданство (ОВ L 344, 29.12.2010 г., стр. 1).

- (58) *Езиковите умения са важни, за да се гарантира, че кандидатите имат подходящ стандарт на живот. Тези умения също така представляват средство за възпиране на вторични движения. Поради това държавите членки следва да гарантират или улесняват достъпа до езикови курсове до степен, в която те считат тези курсове за уместни, за да допринесат за улесняване на способността на кандидата да действа самостоятелно и да взаимодейства с компетентните органи.*
- (59) *Правото на равно третиране не следва да поражда права във връзка със ситуации, които попадат извън обхвата на правото на Съюза.*

(60) За да се гарантира, че материалните условия на приемане, предоставяни на кандидатите, са в съответствие с принципите, установени в настоящата директива, е необходимо да се поясни допълнително естеството на тези условия, **които следва да включват** не само жилището, храната и облеклото, но и **продукти за лична хигиена**. Необходимо е също държавите членки да определят нивото на материалните условия на приемане, предоставяни под формата на финансова помощ или ваучери, въз основа на подходящи показатели, **приложени**, за да се гарантира подходящ стандарт на живот на гражданите на държавата членка, като, **в зависимост от националния контекст**, обезщетения за гарантиране на минимален доход, минимално заплащане, минимална пенсия, обезщетения за безработица и обезщетения по линия на социалното подпомагане. При все това не е необходимо отпуснатата **на кандидатите** сума да бъде същата, както тази за собствените им граждани. Държавите членки **следва да могат да** третираат кандидатите по по-неблагоприятен начин в сравнение със собствените граждани, както е предвидено в настоящата директива. **Държавите членки следва също така да имат възможност да адаптират размера на финансовите помощи или на ваучерите, предоставени на кандидатите в регионите, посочени в член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), при условие че е гарантиран стандартът за условията на приемане, предвиден в настоящата директива.**

- (61) За да се ограничи възможността за злоупотреба със системата за приемане, държавите членки следва да могат да предоставят материални условия на приемане само доколкото кандидатите не разполагат с достатъчно средства да се погрижат за себе си. *Държавите членки следва да могат да изискват от кандидатите, разполагащи с достатъчно средства, да покрият изцяло или частично или да възстановят стойността на разходите за материалните условия на приемане или получените медицински грижи, включително чрез финансови гаранции. Възможно е да се счита, че кандидатите разполагат с достатъчно средства да се грижат за себе си, ако например са работили разумен период от време.* Когато оценяват ресурсите, с които разполага даден кандидат, и изискват от кандидата да покрива изцяло или частично разходите за осигуряване на материалните условия на приемане или получените медицински грижи, държавите членки следва да зачитат принципа на пропорционалност и да се съобразяват с индивидуалното положение на кандидата и с необходимостта от запазване на неговото достойнство и лична неприкосновеност, включително със специалните потребности за приемане на кандидата. От кандидатите не следва да се изисква да покриват изцяло или частично разходите за медицински грижи, от които те се нуждаят, *когато медицинските грижи се предоставят безплатно на собствените граждани на държавите членки. От кандидатите не следва да се изисква да вземат заеми, за да плащат за условията на приемане.*

- (62) *Евентуалната злоупотреба със системата за приемане следва да се предотврати и като се посочат обстоятелствата, при които материалните условия на приемане могат да бъдат ограничени или отнети. Държавите членки следва да могат да ограничават или отнемат помощта за дневни разходи или, когато това е надлежно обосновано и пропорционално, да ограничават други материални условия на приемане, когато са изпълнени определени условия, включително когато кандидатът не сътрудничи на компетентните органи или не спазва процедурните изисквания, определени от тях. Може да се счита, че е налице неоказване на съдействие или неспазване, по-специално когато: кандидатите не се явяват на насрочени от органите срещи или не спазват задълженията си за докладване по причини, които не са извън техния контрол; кандидатите не са подали молбата си за международна закрила в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) .../...⁺, въпреки че са имали реална възможност да го направят; или кандидатите не спазват исканията за предоставяне на информация с цел улесняване на установяването на самоличността им, включително като отказват да предоставят биометрични данни или необходимата информация за връзка, или като отказват да сътрудничат по време на медицински прегледи. Държавите членки следва също така, когато това е надлежно обосновано и пропорционално, да могат да отнемат други материални условия на приемане, когато кандидатът е нарушил сериозно или нееднократно правилата на центъра за настаняване или е имал поведение с прояви на насилие или отправяне на заплахи в центъра за настаняване. Държавите членки следва винаги да гарантират стандарт на живот за всички кандидати в съответствие с правото на Съюза, включително с Хартата и с международни задължения, като вземат предвид кандидатите със специални потребности за приемане и висшия интерес на детето.*

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- (63) *Възможно е държавите членки да прилагат други санкции, включително дисциплинарни мерки, в съответствие с правилата на центъра за настаняване, доколкото тези санкции не противоречат на настоящата директива.*
- (64) Държавите членки следва да въведат подходящи насоки, наблюдение и контрол на условията си на приемане. За да се гарантират сравними условия **на приемане**, от държавите членки следва да се изисква да вземат под внимание в системите си за наблюдение и контрол, **наличните незадължителни** оперативни стандарти, **показатели, насоки и най-добри практики относно** условията на приемане **■** , разработени от **■** Агенцията в областта на убежището **■** . *При условие че материалните условия на приемане предвиждат подходящ жизнен стандарт, условията в помещенията за настаняване на кандидатите биха могли да се считат за подходящи, макар и да се различават в отделните заведения за настаняване.* Ефективността на националните системи за приемане и сътрудничеството между държавите членки по въпросите на приемането на кандидатите следва да бъдат гарантирани, включително чрез мрежата от органи по приемането на Агенцията в областта на убежището **■** .

- (65) Следва да се насърчава подходяща координация между компетентните органи по отношение на приемането на кандидатите и следователно следва да се насърчават хармоничните отношения между местните общности и центровете за настаняване.
- (66) Опитът показва, че е необходимо планиране за непредвидени ситуации, за да се осигури **във възможно най-голяма степен** подходящо приемане на кандидатите в случаите, в които държавите членки са изправени пред несъразмерно голям брой кандидати за международна закрила. Следва ■ да се проверява и преценява дали мерките, предвидени в плановете за действие при непредвидени ситуации на държавите членки, са подходящи. **Планирането за непредвидени ситуации е неразделна част от процесите на планиране на държавите членки и не може да се разглежда като изключителна дейност.**

- (67) *Агенцията в областта на убежището следва да подпомага държавите членки при изготвянето и преразглеждането на плановете им за действие при непредвидени ситуации, със съгласието на съответните държави членки. Плановете за действие при непредвидени ситуации следва да се състоят от цялостен набор от мерки, необходими за справяне с евентуален, несъразмерно голям натиск върху системите за приемане на държавите членки и за повишаване на ефективността на съответните системи. За целите на настоящата директива ситуация на несъразмерно голям натиск може да се характеризира с внезапен и значителен приток на граждани на трети държави и лица без гражданство, доколкото този приток води до изключителна тежест дори върху добре подготвена система за приемане. За да се постигне по-голяма готовност за такава ситуация, образецът, разработен от Агенцията в областта на убежището, следва да включва насоки за определяне на възможните сценарии, въздействието на тези сценарии, действията, които трябва да се предприемат и наличните ресурси за реагиране при тези сценарии.*
- (68) Държавите членки следва да имат право да въвеждат или да запазят по-благоприятни разпоредби за гражданите на трети държави и лицата без гражданство, които търсят международна закрила от дадена държава членка.

- (69) Държавите членки се приканват **■** да прилагат разпоредбите на настоящата директива по отношение на процедурите по разглеждане на молбите за форми на закрила, различни от тези, които са предвидени съгласно Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета¹²⁺.
- (70) Прилагането на настоящата директива следва да се оценява редовно. Държавите членки следва да предоставят на Комисията необходимата информация, за да може Комисията да изпълнява задълженията си за докладване **съгласно настоящата Директива**.
- (71) Доколкото целта на настоящата директива, а именно установяването на **хармонизирани** стандарти за условията на приемане на кандидати в държавите членки, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците от действието може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

¹² Регламент (ЕС) .../... на Европейския парламент и на Съвета относно стандартите за определянето на гражданите на трети държави или лицата без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единен статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, и за съдържанието на предоставената закрила, за изменение на Директива 2003/109/ЕО на Съвета и за отмяна на Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L, ..., ELI ...).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)), и добавете в бележката под линия номера, датата, заглавието и данните за публикацията в ОВ на регламента.

- (72) Съгласно Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи от 28 септември 2011 г.¹³ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на тези документи е обосновано.
- (73) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 21 относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия по отношение на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, приложен към ДЕС и към ДФЕС, и без да се засяга член 4 от посочения протокол, **Ирландия не участва** в приемането на настоящата директива и **не е обвързана** от нея, нито от нейното прилагане.
- (74) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към **ДЕС** и **ДФЕС**, Дания не участва в приемането на настоящата директива и не е обвързана от нея, нито от нейното прилагане.

¹³ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- (75) Настоящата директива зачита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално от Хартата. Настоящата директива цели по-специално да гарантира пълното зачитане на човешкото достойнство и да насърчи прилагането на членове 1, 4, 6, 7, 18, 21, 24 и 47 от Хартата и трябва да бъде прилагана в съответствие с това.
- (76) Задължението за транспониране на настоящата директива в националното право трябва да бъде ограничено до разпоредбите, които представляват изменение по същество в сравнение с предходната директива. Задължението за транспониране на разпоредбите, които не са изменени, произтича от предходната директива.
- (77) Настоящата директива следва да не засяга задълженията на държавите членки, отнасящи се до срока за транспониране в националното право на директивата, посочен в приложение I,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I
ПРЕДМЕТ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Член 1

Предмет

Настоящата директива определя стандарти за приемането в държавите членки на кандидати за международна закрила.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „молба за международна закрила“ *или* „молба“ означава **искане за закрила от държава членка, отправено от лице, което е гражданин на трета държава, или лице без гражданство, което може да бъде считано за лице, искащо да получи статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила;**

- 2) *„кандидат“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, подал(о) молба за международна закрила, по която все още не е взето окончателно решение;*
- 3) *„членове на семейството“ означава, доколкото семейството вече е било създадено преди кандидатът да пристигне на територията на държавите членки, следните членове на семейството на кандидата, които се намират на територията на същата държава членка, докато трае процедурата по предоставяне на международна закрила:*
- а) съпруга(ата) на кандидата или неговия(ата) несклучил(а) брак партньор(ка), с когото(която) поддържа трайна връзка, когато правото или практиката на съответната държава членка третира несклучилите брак двойки по начин, равностоен със сключилите брак двойки;*
- б) ненавършилите пълнолетие или зависимите пълнолетни деца на двойките, посочени в буква а), или на кандидата, при условие че те не са сключили брак, независимо от това дали са родени във или извън брака или са осиновени съгласно предвиденото в националното право; ненавършилият пълнолетие се счита за несклучил брак, ако въз основа на индивидуална преценка бракът му не би бил в съответствие с приложимото национално право, ако е бил сключен в съответната държава членка, по-специално предвид установената в закона възраст за встъпване в брак;*

в) когато кандидатът е ненавършил пълнолетие и не е сключил брак – бащата, майката или друго пълнолетно лице, което носи отговорност за този кандидат, включително навършили пълнолетие братя или сестри, които са такива съгласно правото или практиката на съответната държава членка; ненавършилият пълнолетие се счита за неключил брак, ако въз основа на индивидуална преценка бракът му не би бил в съответствие с приложимото национално право, ако е бил сключен в съответната държава членка, по-специално предвид установената в закона възраст за встъпване в брак;

4) *„ненавършил пълнолетие“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство на възраст под 18 години;*

5) *„непридружен ненавършил пълнолетие“ означава ненавършил пълнолетие, който пристига на територията на държавите членки, без да е придружаван от пълнолетно лице, отговорно за него съгласно правото или практиката на съответната държава членка, за времето, през което съответният ненавършил пълнолетие не е ефективно поставен под грижите на такова пълнолетно лице, включително ненавършил пълнолетие, който е оставен непридружен след влизането му на територията на държавите членки;*

- 6) „условия на приемане“ означава съвкупността от мерките, взети от държавите членки в полза на кандидатите в съответствие с настоящата директива;
- 7) „материални условия на приемане“ означава условията на приемане, които включват жилище, храна, облекло и **продукти за лична хигиена**, предоставени в натура, под формата на финансова помощ, на ваучери, или като комбинация от трите, **както и** помощ за дневни разходи;
- 8) **„помощ за дневни разходи“ означава помощ, предоставяна на кандидатите периодично с цел да им се даде възможността да се ползват поне с минимална самостоятелност в ежедневието, предоставяна под формата на парична сума, във ваучери, в натура, или като комбинация от трите, при условие че тази помощ включва парична сума;**

- 9) „задържане“ означава всяка мярка на изолиране на кандидат от държавата членка в определено място, където кандидатът е лишен от свободата си на придвижване;
- 10) „център за настаняване“ означава всяко място, което служи за колективно жилище на кандидати;

I

- 11) „риск от укриване“ означава наличието в конкретен случай на **конкретни** основания **и обстоятелства**, основаващи се на обективни критерии, определени в националното право, да се смята, че даден кандидат би могло да се укрие;

- 12) „укриване“ означава действието, чрез което █ даден кандидат не остава на разположение на компетентните **административни или съдебни** органи, **например като напуска територията на държавата членка без разрешение от компетентните органи по причини, които не са извън неговия контрол;**
- 13) „представител“ означава физическо лице или организация, включително публичен орган, назначени от компетентните органи, които разполагат с необходимите умения и експертен опит, включително по отношение на третирането и специфичните нужди на ненавършилите пълнолетие, да представляват, да подпомагат и да действат от името на непридружен ненавършил пълнолетие, според случая, с цел да защитават неговия висш интерес и общо благосъстояние и така че непридруженият навършил пълнолетие да бъде в състояние да се ползва от правата си и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива;
- 14) „кандидат със специални потребности за приемане“ означава кандидат, който се нуждае от специални **условия или** гаранции, за да се възползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива █ .

Член 3

Обхват

1. Настоящата директива се прилага по отношение на всички граждани на трети държави и лица без гражданство, които подават молба за международна закрила на територията, включително на външната граница, в териториалното море или в транзитните зони, на държавите членки, при условие че тези граждани на трети държави и лица без гражданство имат разрешение да останат на територията в качеството на кандидати. Настоящата директива се прилага и за членове на семейството на кандидат, при условие че тези членове на семейството са обхванати от такава молба за международна закрила в съответствие с националното право.
2. Настоящата директива не се прилага за молби за дипломатическо или териториално убежище, които са подадени в представителства на държавите членки.

I

3. Държавите членки могат да решат да прилагат настоящата директива по отношение на процедурите за произнасяне по молбите за форми на закрила, различни от тези, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) .../...]⁺.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)).

Член 4

По-благоприятни разпоредби

Държавите членки могат да приемат или да запазят по-благоприятни разпоредби по отношение на условията на приемане на кандидати, **както и на членове на семейството и близки роднини на кандидатите, които се намират в същата държава членка, при условие че съответните членове на семейството и близки роднини са зависими от кандидатите,** или по хуманитарни причини, доколкото тези разпоредби са съвместими с настоящата директива.

ГЛАВА II
ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ЗА УСЛОВИЯТА НА ПРИЕМАНЕ

Член 5
Информация

1. Държавите членки **предоставят** на кандидатите **информация относно условията на приемане, определени в настоящата директива, включително информация, която се отнася конкретно за техните системи за приемане**, възможно най-скоро и навременно, за да **дадат действително възможност на кандидатите да се ползват от тези права и да спазват** предвидените в настоящата директива задължения.

По-специално държавите членки предоставят на кандидатите стандартна информация относно [] условията на приемане, определени в [] настоящата директива, като използват образец, който ще бъде разработен от Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището („Агенцията в областта на убежището“). Тази информация се предоставя във възможно най-кратък срок и не по-късно от три дни от подаването на молбата или в рамките на срока за нейната регистрация в съответствие с Регламент .../...⁺.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Държавите членки гарантират, че на кандидатите се предоставя информация за организации или групи лица, които осигуряват специфична правна помощ и **представителство, включително информация за организации или групи лица, които предоставят такава правна помощ и представителство безплатно, както и** за организации, за които се предполага, че биха могли да им помогнат или да ги информират относно условията на приемане, от които те могат да се ползват, включително медицински грижи.

2. Държавите членки гарантират, че информацията, посочена в параграф 1, се предоставя писмено, **в кратка, прозрачна, разбираема и лесно достъпна форма**, като се използва **ясен и опростен език**, и на език, който кандидатът разбира или за който има достатъчно основания да се очаква, че кандидатът разбира. Ако е необходимо, тази информация се предоставя също устно **или, когато това е целесъобразно, във визуална форма, например чрез използване на видео или пиктограми**, и се адаптира към нуждите на **кандидата**.

В случай на непридружен ненавършил пълнолетие държавите членки предоставят информацията, посочена в параграф 1, по подходящ за възрастта му начин и по начин, който гарантира, че непридруженият ненавършил пълнолетие я разбира, като използват информационни материали, специално адаптирани към ненавършилите пълнолетие, когато е целесъобразно. Тази информация се предоставя в присъствието на представителя на ненавършилия пълнолетие или на лице, което е подходящо да действа временно като представител, докато бъде назначен такъв.

В изключителни случаи държава членка може да предостави на кандидата информацията, посочена в параграф 1, чрез устен превод или, когато е уместно, във визуална форма, като видеоматериали или пиктограми, когато:

- а) не е в състояние да предостави тази информация писмено в срока, посочен в същия параграф, тъй като езикът, който кандидатът разбира или с основание може да се очаква да разбира, е рядък език; и*
- б) впоследствие въпросният кандидат потвърждава, че разбира предоставената информация.*

В посочените в трета алинея случаи държавата членка се сдобива във възможно най-кратък срок с превод в писмен вид на информацията, посочена в параграф 1, и я предоставя на кандидата, освен когато е ясно, че такова предоставяне вече не е необходимо.

Член 6

Документация

1. *Държавите членки гарантират, че на кандидата е предоставен документът, посочен в член 29, параграф 1 от Регламент (ЕС) .../... ⁺.*
2. *Държавите членки не изискват от кандидатите, единствено поради това че са кандидати за международна закрила или единствено въз основа на тяхното гражданство, да предоставят ненужни или несъразмерно количество документи, нито налагат други административни изисквания на кандидатите, преди да им предоставят правата, с които разполагат съгласно настоящата директива.*
3. Държавите членки *може* да предоставят на кандидатите документ за пътуване, когато сериозни хуманитарни *причини* или други наложителни причини правят необходимо тяхното присъствие в друга държава. Валидността на документа за пътуване е ограничена до целта и периода от време, необходим за причината, поради която е издаден.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Член 7

Организация на системите за приемане

- 1. Държавите членки могат свободно да организират своите системи за приемане в съответствие с настоящата директива. Кандидатите могат да се движат свободно на територията на съответната държава членка.**
- 2. При условие че всички кандидати се ползват ефективно от правата си съгласно настоящата директива, държавите членки могат да разпределят кандидатите в обекти за настаняване на своя територия с цел управление на своите системи за убежище и прием.**
- 3. При разпределянето или преразпределянето на кандидатите в обект за настаняване държавите членки вземат предвид обективни фактори, включително целостта на семейството, както е посочено в член 14, и специалните потребности за приемане на кандидатите.**

4. *Предоставянето на материални условия на приемане от държавите членки може да бъде обвързано с действителното пребиваване на кандидатите в обектите за настаняване, към които са разпределени в съответствие с параграф 2.*
5. *Държавите членки могат също така да въвеждат механизми за оценка и посрещане на нуждите на своите системи за приемане, включително механизми за проверка на действителното пребиваване на кандидатите в обектите за настаняване, към които са разпределени в съответствие с параграф 2.*
6. Държавите членки изискват от кандидатите да предоставят на компетентните органи настоящия си адрес, телефонен номер, на който могат да бъдат търсени, а също и *адрес на електронна поща, ако разполагат с такъв. Държавите членки изискват също така кандидатите да* уведомяват съответните компетентни органи за всяка промяна на адреса, телефонния номер *или електронната поща* в най-кратък срок.
7. *От държавите членки не се изисква да вземат административни решения за целите на настоящия член.*

Член 8

Разпределяне на кандидатите в географски район

- 1. Държавите членки могат да разпределят кандидатите в географски район на своя територия, в който те могат да се движат свободно, докато трае процедурата за предоставяне на международна закрила в съответствие с Регламент (ЕС) .../...⁺.*
- 2. Държавите членки могат да разпределят кандидатите в географски район на своя територия в съответствие с параграф 1 единствено за целите на бързото, ефикасно и ефективно обработване на молбите им в съответствие с Регламент (ЕС) .../...⁺ или на географското разпределение на тези кандидати, като се взема предвид капацитетът на съответните географски райони.*

Държавите членки информират кандидатите в съответствие с член 5 относно тяхното разпределение в географски район, включително относно географските граници на съответния район.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

3. *Държавите членки гарантират, че кандидатите имат ефективен достъп до правата си по настоящата директива и до процедурните гаранции в рамките на процедурата за предоставяне на международна закрила в географския район, в който са разпределени съответните кандидати. Въпросният географски район трябва да бъде достатъчно голям териториално, да позволява достъп до необходимата публична инфраструктура и да не засяга неприкосновената сфера на личния живот на кандидатите.*
4. *От държавите членки не се изисква да вземат административни решения за целите на параграф 1.*
5. *По искане на кандидата държавата членка му предоставя разрешение да напусне временно географския район по надлежно обосновани спешни и сериозни семейни причини, или за необходимо медицинско лечение, което не се предоставя в рамките на този географски район.*

Когато кандидат напусне географския район без разрешение, държавата членка не прилага други санкции освен предвидените в настоящата директива.

От кандидата не се изисква да иска разрешение, за да се яви на насрочени срещи с органи и съдилища, ако неговото присъствие там е необходимо. Кандидатът уведомява предварително компетентните органи за такива насрочени явявания.

6. *Когато бъде установено, включително вследствие на искане от страна на кандидата за обжалване или преразглеждане в съответствие с член 29, че на даден кандидат не е предоставен ефективен достъп до неговите права съгласно настоящата директива или до процедурните гаранции на процедурата за предоставяне на международна закрила в рамките на географския район, разпределението на въпросния кандидат в този географски район вече не се прилага.*
7. *Преди да приложат настоящия член, съответните държави членки определят условията за неговото прилагане в националното право и информират Комисията и Агенцията в областта на убежището в съответствие с глава 5 от Регламент (ЕС) 2021/2303.*

Член 9

Ограничения на свободата на движение

1. **При необходимост** държавите членки **могат** да решат, че на даден кандидат **е разрешено да пребивава единствено** на конкретно място, **което е пригодно за настаняване на кандидати**, по съображения за обществен ред **или** за да се попречи по ефективен начин на кандидата да се укрие, **ако има риск от укриване**, и по-специално **по отношение на**:

- а) **кандидати, които** са длъжни да се намират в друга държава членка в съответствие с **член 17, параграф 4 от** Регламент (ЕС) .../... ⁺; или
- б) **кандидати, които са прехвърлени** в държавата членка, в която са длъжни да се намират в съответствие с **член 17, параграф 4 от** Регламент (ЕС) .../... ⁺, след като са се укрили в друга държава членка.

Когато на кандидата е разрешено да пребивава само на конкретно място в съответствие с настоящия параграф, разпоредбата за материалните условия на приемане се прилага, при условие че кандидатът реално пребивава на това конкретно място.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

2. **■** При необходимост държавите членки *може да* изискват от *кандидатите* да се *свързват* с компетентните органи **■** в посочен час *или на разумни интервали, без да се засягат непропорционално техните права съгласно настоящата директива.*

Тези изисквания за докладване могат да бъдат наложени, за да се гарантира спазването на решенията, посочени в параграф 1, или за да се попречи ефективно на кандидатите да се укрият.

3. *При поискване от кандидата държавите членки могат да му предоставят разрешение временно да пребивава извън конкретното място, определено в съответствие с параграф 1.* Решенията се взимат **■** обективно и безпристрастно *въз основа на всеки отделен случай*, като се предоставят мотиви, когато *не се предоставя разрешение.*

От кандидата не се изисква да иска разрешение, за да се яви пред органите и съдилищата, ако неговото присъствие там е необходимо. Кандидатът уведомява компетентните органи за такива насрочени явявания.

■

4. Решенията, вземани в съответствие с параграфи 1 и 2, са пропорционални и вземат под внимание относимите аспекти на индивидуалното положение на кандидата, включително неговите специални потребности за приемане ■ .
5. Държавите членки посочват фактическите и когато е целесъобразно, правните основания за всяко решение, взето в съответствие с **параграфи 1 и 2 от настоящия член**. Кандидатите се уведомяват ■ в писмена форма ■ за ■ такова решение, **както и** за процедурите за оспорване на решението в съответствие с член 29 и за последиците от неизпълнение на задълженията, наложени с решението. **Държавите членки предоставят на кандидатите тази информация на език, който разбират или за който с основание се предполага, че разбират, и по кратък, прозрачен, разбираем и леснодостъпен начин, като се използва ясен и опростен език. Държавите членки гарантират, че решенията, взети в съответствие с настоящия член, се преразглеждат служебно от съдебен орган, когато са били прилагани в продължение на повече от два месеца, или че могат да бъдат обжалвани по искане на съответния кандидат съгласно член 29.**

Член 10
Задържане

1. Държавите членки не могат да задържат едно лице единствено поради това, че то е кандидат, *или въз основа на гражданството на кандидата. Задържането се базира единствено на едно или повече от основанията за задържане, посочени в параграф 4. Задържането няма наказателен характер.*
2. Когато се окаже необходимо и въз основа на преценка на всеки случай поотделно, държавите членки могат да задържат кандидат, ако не могат да бъдат приложени ефективно по-леки принудителни алтернативни мерки.
3. *Когато задържат кандидат, държавите членки вземат предвид всякакви видими признаци, изявления или поведение, които сочат, че той се нуждае от специални условия на приемане. Когато оценката, предвидена в член 25, все още не е приключила, тя се довършва без неоправдано забавяне и резултатите от нея се вземат предвид, когато се решава дали задържането трябва да продължи или дали условията на задържане трябва да бъдат коригирани.*

4. Кандидат може да бъде задържан единствено **на едно или повече от следните основания**:

- а) **за** установяване или проверка на неговата самоличност или националност;
- б) **за** установяване на елементите, на които се основава молбата за международна закрила, което не би могло да бъде извършено, ако няма задържане, особено когато съществува риск **от укриване**;
- в) **за** гарантиране на изпълнението на правните задължения, наложени на кандидата посредством индивидуално решение съгласно член 9, параграф 1, когато кандидатът не е изпълнил тези задължения и **продължава да** съществува риск **от укриване**.
- г) **за** да се вземе решение в хода на гранична процедура в съответствие с член 43 от Регламент (ЕС) .../...⁺ относно правото на кандидата да влезе на територията;

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- д) когато е задържан по процедура за връщане съгласно Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁴ , за да се подготви връщането или да се извърши процесът на извеждането, и съответната държава членка може да докаже въз основа на обективни критерии, включително че кандидатът вече е имал възможност за достъп до процедурата за предоставяне на **международна закрила**, че има разумни основания да се счита, че той отправя молбата за международна закрила единствено с цел да забави или да затрудни изпълнението на решението за връщане;
- е) когато това се налага с цел защита на националната сигурност или на обществения ред;
- ж) в съответствие с член 44 от Регламент (ЕС) .../...⁺.

■ **Основанията** за задържане, **посочени в първа алинея**, трябва да са предвидени в националното право.

5. Държавите членки гарантират, че в националното право са предвидени правила във връзка с алтернативи на задържането, като задължение за редовно явяване пред органите, внасяне на парична гаранция или задължение лицето да остане на мястото, което му е определено .

¹⁴ Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98).

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

Член 11

Гаранции за задържаните кандидати

1. Кандидатът се задържа единствено за възможно най-кратък срок и задържането продължава само докато са приложими основанията, предвидени в член **10**, параграф **4**.

Административните процедури, които се отнасят до основанията за задържане, предвидени в член **10**, параграф **4**, се провеждат с дължимата грижа. Забавянията при административните процедури, които не могат да бъдат вменени в отговорност на кандидата, не оправдават продължаване на задържането.

2. Задържането на кандидатите се постановява в писмена форма от **съдебните или административните** органи. В заповедта за задържане се посочват фактическите и правни основания за задържането, **както и защо не може да бъдат приложени ефективно по-леки принудителни алтернативни мерки**.

3. Когато задържането е разпоредено от административните органи, държавите членки осигуряват бърз съдебен контрол на законосъобразността на задържането, който се провежда служебно **или** по искане на кандидата, **или и двете**. Когато съдебният контрол се провежда служебно, решението в рамките на този контрол се взема във възможно най-кратък срок, **като се вземат предвид обстоятелствата по всеки отделен случай и не по-късно от 15 дни, или в извънредни случаи – не по-късно от 21 дни** след началото на задържането. Когато този съдебен контрол се провежда по искане на кандидата, решението в рамките на този контрол се взема във възможно най-кратък срок, **като се вземат предвид обстоятелствата по всеки отделен случай и не по-късно от 15 дни, или в извънредни случаи – не по-късно от 21 дни** след началото на съответната процедура. ■

Когато съдебният контрол, посочен в първа алинея, се е провел служебно и не е приключен в срок от 21 дни след началото на задържането, или се е провел по искане на кандидата и не е приключил в срок от 21 дни от началото на съответните процедури, съответният кандидат се освобождава незабавно.

4. Задържаните кандидати се уведомяват незабавно в писмена форма на език, който разбират или за който има достатъчно основания да се *очаква*, че разбират, за основанията за задържането и за процедурите, предвидени в националното право за оспорване на заповедта за задържане, както и за възможността да поискат безплатна правна помощ и безплатно представителство.
5. Задържането се преразглежда от съдебен орган през разумни интервали от време служебно или **■** по искане на съответния кандидат, по-специално когато това задържане е с удължен срок, когато възникнат съответните обстоятелства или когато се получи нова информация, която може да засяга законосъобразността на задържането.

Без да се засяга първа алинея, задържането на непридружени ненавършили пълнолетие се преразглежда служебно на редовни интервали.

Когато в резултат на проведения съдебен контрол бъде установено, че задържането е незаконосъобразно, съответният кандидат се освобождава незабавно.

6. В случаите на съдебен контрол на заповедта за задържане, предвиден в **параграфи 3 и 5 от настоящия член**, държавите членки осигуряват достъп на кандидатите до безплатна правна помощ и безплатно представителство **при условията, установени в член 29.** █

█

Член 12

Условия на задържане

1. Задържането на кандидатите се извършва по правило в специализирани центрове за задържане. Когато дадена държава членка не може да осигури настаняване в специализиран център за задържане и трябва да прибегне до настаняване в затвор, задържаният кандидат се отделя от обикновените затворници и се прилагат условията на задържане, предвидени в настоящата директива.

Доколкото е възможно, задържаните кандидати се настаняват отделно от други граждани на трети държави, които не са подали молба за международна закрила.

Когато не е възможно кандидатите да бъдат задържани отделно от други граждани на трети държави, съответната държава членка гарантира, че се прилагат условията на задържане, предвидени в настоящата директива.

2. Задържаните кандидати разполагат с достъп до открити пространства.

3. Държавите членки гарантират, че лицата, които представляват Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН), имат възможността да общуват с кандидатите и да ги посещават при зачитане на правото на неприкосновеност на личния живот. Тази възможност се отнася и за всяка организация, която действа от името на ВКБООН на територията на съответната държава членка, съгласно споразумение, сключено с тази държава членка.
4. Държавите членки гарантират, че членовете на семейството, правните съветници и лицата, които представляват съответните неправителствени организации, признати от съответната държава членка, имат възможност да общуват с кандидатите и да ги посещават при зачитане на правото на неприкосновеност на личния живот.
Ограничения на достъпа до центровете за задържане могат да се налагат само когато по силата на националното право те са обективно необходими за сигурността, обществения ред или административното управление на центъра за задържане, при условие че достъпът не е значително ограничен или направен невъзможен.

5. Държавите членки гарантират, че на задържаните кандидати редовно се предоставя информация, в която се разясняват правилата, които се прилагат в центъра за задържане, и се посочват **правата и задълженията** на въпросните кандидати на език, който те разбират или за който има достатъчно основания да се **очаква**, че разбират. **В случай че кандидатът е задържан на граничен пункт или в транзитна зона, държавите членки могат да предвидят дерогация от това задължение в надлежно обосновани случаи и за разумен период от време, който е възможно най-кратък.** Тази дерогация не се прилага в случаите, посочени в член 43 от Регламент (ЕС) .../... ⁺.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Член 13

Задържане на ■ кандидати със специални потребности за приемане

1. Здравословното състояние, включително психичното здраве на задържаните кандидати, които имат специални потребности за приемане, е основна грижа на националните органи.

Когато задържането на кандидати със специални потребности за приемане би изложило на сериозен риск тяхното физическо и психично здраве, тези кандидати не се задържат.

Когато бъдат задържани кандидати със специални потребности за приемане държавите членки осигуряват редовно наблюдение и предоставяне ***на своевременна и*** подходяща помощ ***на кандидатите***, като вземат предвид тяхното особено положение, включително тяхното ***физическо и психическо*** здравословно състояние.

2. ***По правило*** ненавършилите пълнолетие ***не се задържат. Те се настаняват в подходящи жилища в съответствие с членове 26 и 27.***

По правило се използват подходящи алтернативи на задържането за семейства с ненавършили пълнолетие в съответствие с принципа на целостта на семейството. Такива семейства се настаняват в подходящи за тях жилища.

При изключителни обстоятелства, като крайна мярка и след като се установи, че други, по-леки принудителни алтернативни мерки не могат да бъдат ефективно приложени, и след като бъде преценено, че задържането е в техен висш интерес в съответствие с член 26, ненавършилите пълнолетие могат да бъдат задържани:

а) в случай на придружени ненавършили пълнолетие, когато са задържани родителят или основното лице, полагащо грижи за ненавършилия пълнолетие; или

б) в случай на непридружени ненавършили пълнолетие, когато задържането осигурява закрила на ненавършилия пълнолетие.

Такова задържане е с възможно най-кратък срок. Ненавършилите пълнолетие ***никога не могат да бъдат задържани в затвор или в друго помещение, използвано за целите на правоприлагането. Полагат се*** всички усилия за освобождаването на задържаните ненавършили пълнолетие и за настаняването им на подходящи за такива лица места.

Висшият интерес на детето по член 26 е от първостепенно значение за държавите членки.

Когато бъдат задържани ненавършили пълнолетие, ***те имат право на образование в съответствие с член 16, освен ако предоставянето на образование има ограничена стойност за тях поради твърде краткия срок на задържането им.***

Ненавършилите пълнолетие имат също така възможността да се занимават с дейности за свободното време, включително с игри и с развлекателни дейности, подходящи за възрастта им.

3. ***Когато бъдат задържани непридружени ненавършили пълнолетие, те се настаняват в съоръжения, пригодни за жилища на непридружени ненавършили пълнолетие. Тези съоръжения разполагат с персонал, който е квалифициран да защитава правата на непридружените ненавършили пълнолетие и да се грижи за техните нужди.***

При задържането на непридружени ненавършили пълнолетие държавите членки гарантират, че те се настаняват отделно от пълнолетни лица.

4. Задържаните семейства се настаняват самостоятелно, като по този начин им се осигурява достатъчно уединение.

Задържаните семейства с ненавършили пълнолетие се настаняват в места за задържане, адаптирани към нуждите на ненавършилите пълнолетие.

5. ■ Държавите членки гарантират, че *задържаните кандидати от мъжки и женски пол се* настаняват отделно, освен ако ■ са членове на едно семейство и всички съответни лица са дали съгласието си да бъдат настанени заедно.

Изключения от първа алинея могат да се прилагат и при използването на общи пространства, предназначени за отдих или социални дейности, включително за хранене.

6. В надлежно обосновани случаи и за разумен срок, който е възможно най-кратък, държавите членки могат да предвидят дерогация от параграф 3, **първа** алинея, от параграф 4 и от параграф 5, първа алинея, когато кандидатът е задържан на граничен пункт или в транзитна зона, с изключение на случаите, посочени в член 43 от Регламент (ЕС) .../...⁺. ***Държавите членки разполагат с достатъчно съоръжения и ресурси, за да гарантират, че прилагат дерогациите съгласно настоящия параграф само в изключителни ситуации. При прилагането на тези дерогации държавите членки уведомяват за това Комисията и Агенцията в областта на убежището.***

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Член 14
Семейства

Когато държава членка предоставя жилище на кандидатите, тя взема подходящи мерки, за да запази, доколкото е възможно, целостта на семейството, намиращо се на нейна територия. Тези мерки се прилагат със съгласието на кандидата.

Член 15
Медицински прегледи

Държавите членки могат да изискват кандидатите да бъдат подложени на медицински преглед по съображения, свързани с общественото здраве.

Член 16

Записване в училище и обучение на ненавършилите пълнолетие

1. Държавите членки предоставят на ненавършилите пълнолетие деца на кандидатите и на ненавършилите пълнолетие кандидати **същия** достъп до **образование както на своите собствени граждани и** при **■** подобни условия, докато спрямо тези ненавършили пълнолетие или срещу техните родители не бъде реално изпълнена мярка за експулсиране.

Вземат се предвид специфичните нужди на ненавършилите пълнолетие, по-специално във връзка със зачитането на правото на детето на образование и на достъп до здравеопазване. Образованието на ненавършилите пълнолетие по правило е интегрирано с това на собствените граждани на държавите членки и е със същото качество. Държавите членки полагат всички усилия да гарантират непрекъснатостта на образованието на ненавършилите пълнолетие, докато спрямо тях или техните родители не бъде реално изпълнена мярка за експулсиране.

Държавите членки не могат да отнемат достъпа до средно образование единствено на основание, че лицето е достигнало възрастта на пълнолетието.

2. *Държавите членки предоставят на посочените в параграф 1 ненавършили пълнолетие достъп до образователната система ■ възможно най-бързо, като той не може да бъде отлаган с повече от **два** месеца, считано от датата на подаване на молбата за международна закрила, като се вземат предвид училищните ваканции. Държавите членки предоставят образование в рамките на общата образователна система. Като временна мярка обаче и за максимален срок от един месец, държавите членки може да предоставят образованието извън общата образователна система.*

При необходимост на ненавършилите пълнолетие се осигуряват подготвителни учебни часове, включително учебни часове по езиково обучение, когато това е необходимо за улесняване на достъпа им до **общата образователна** система и участието им в нея ■ .

3. Когато достъпът до **общата образователна** система ■ не е възможен поради особеното положение на ненавършилия пълнолетие, съответната държава членка предлага други условия на образование в съответствие със своето национално право и практика.

Член 17

Заетост

1. Държавите членки гарантират, че кандидатите имат достъп до пазара на труда не по-късно от **шест** месеца от датата, на която е била **регистрирана** молбата за международна закрила, **при условие че** не е било взето административно решение от компетентния орган и забавянето не може да бъде вменено в отговорност на кандидата.

Когато държавата членка е ускорила разглеждането на основателността на молбата за международна закрила в съответствие с член 42, параграф 1, букви а)–е) от Регламент (ЕС) .../...⁺, достъп до пазара на труда не се предоставя, **или ако вече е предоставен, се отнема.**

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

2. Държавите членки **■** гарантират, че кандидатите, **■** които имат достъп до пазара на труда в съответствие с параграф 1, имат ефективен достъп до пазара на труда **в съответствие с националното право.**

По съображения, свързани с тяхната политика на пазара на труда, **включително във връзка с равнището на младежката безработица**, държавите членки могат да проверяват дали **конкретно** свободно работно място, **което работодател възнамерява да запълни с кандидат, имащ достъп до пазара на труда в съответствие с параграф 1**, може да бъде заето от граждани на съответната държава членка или от други граждани на Съюза или от граждани на трети държави и лица без гражданство, пребиваващи законно в тази държава членка. **Ако държавата членка установи, че конкретното свободно работно място може да бъде заето от такива лица, държавата членка или работодателят може да откаже наемането на работа на кандидата на това свободно работно място.**

3. Държавите членки *гарантират, че кандидатите, на които е предоставен достъп до пазара на труда в съответствие с параграф 1, се ползват с равно третиране като техните собствени граждани*, що се отнася до:
- а) *условията за заетост, включително минималната възраст за наемане на работа, и условията на труд*, включително заплащането и уволнението, *работното време*, отпуските и почивните дни, както и изискванията във връзка със здравето и безопасността на работното място;
 - б) свободата на сдружаване, на принадлежност и на членство в организация, която представлява работниците или служителите, или в организация, чиито членове упражняват определена професия, включително ползите, които предоставят тези организации, без да се засягат националните разпоредби относно обществения ред и обществената сигурност;

- в) образованието и професионалното обучение, *включително курсове за обучение за усъвършенстване на уменията, практически професионален опит и услуги за професионално ориентиране*;
- г) признаването на дипломи, свидетелства и други удостоверения за формална квалификация в контекста на съществуващите процедури за признаване на чуждестранни квалификации ■ ; и
- д) *достъп до подходящи схеми за оценка, валидиране и признаване на резултатите от предходно обучение и опит на кандидатите.*

4. Държавите членки могат да ограничат равното третиране на кандидатите, **които имат достъп до пазара на труда в съответствие с параграф 1:**
- а) по отношение на параграф 3, буква б) ■ , като не ги допускат до участие в управлението на органи, уредени от публичното право, и не им позволяват да заемат публична длъжност, уредена от публичното право;**
 - б) по отношение на параграф 3, буква в), като се изключват:**
 - i) безвъзмездни средства и заеми, свързани с образованието и професионалното обучение, и плащането на такси в съответствие с националното право по отношение на достъпа до университетско образование или образование след средното образование; и**
 - ii) образованието и професионалното обучение, което не се предоставя в рамките на съществуващ трудов договор, включително когато те се предоставят за целите на насърчаването на заетостта;**

в) *по отношение на параграф 3, буква г) или д) **■**, като не предоставят равно третиране в продължение на най-малко три месеца след датата, на която молбата за международна закрила е била регистрирана.*

5. *Държавите членки гарантират, че кандидатите, които са в трудова заетост или които имат право на обезщетения за социална сигурност въз основа на предходни трудови правоотношения, се ползват от равно третиране със собствените им граждани по отношение на клоновете на социална сигурност, посочени в член 3, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004.*
6. *Без да се засягат разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1231/2010, държавите членки могат да ограничат равното третиране съгласно параграф 5 от настоящия член, като изключат обезщетенията за социална сигурност, които не зависят от периодите на заетост или от вноските.*

7. Правото на равно третиране **по настоящия член** не води до право на пребиваване в случаите, в които правото на кандидата да остане е прекратено с решение, взето в съответствие с Регламент (ЕС) .../... ⁺.
8. **За целите на параграф 3, буква г) от настоящия член и без да се засягат член 2, параграф 2 и член 3, параграф 3 от Директива 2005/36/ЕО, държавите членки улесняват, доколкото е възможно, пълен достъп до съществуващите процедури за признаване на чуждестранни квалификации за кандидати, които не са в състояние да предоставят документи за своите квалификации.**
9. Достъпът до пазара на труда не се отнема, докато продължава процедура по обжалване, когато **кандидатът има право да остане на територията на държавата членка по време на процедурата и до** момента на уведомяване за отрицателно решение по жалбата.

I

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

Член 18

Езикови курсове и професионално обучение

Държавите членки гарантират, че кандидатите разполагат с достъп до езикови курсове, курсове за гражданско образование или курсове за професионално обучение, които съответната държава счита за подходящи, за да спомогнат за увеличаване на способността на кандидатите да действат самостоятелно, да си взаимодействат с компетентните органи или да намерят работа или, в зависимост от националната система, улесняват достъпа до такива курсове, независимо дали кандидатите имат достъп до пазара на труда в съответствие с член 17.

Когато кандидатите разполагат с достатъчно средства, държавите членки могат да изискват от тях да покрият изцяло или частично разходите за курсовете, посочени в първия параграф.

Член 19

Общи правила относно материалните условия на приемане и **медицински** грижи

1. Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане са на разположение за кандидатите от момента, в който те отправят молбата си за международна закрила в съответствие с член **26** от Регламент (ЕС) .../... ⁺.
2. Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане **и медицинските грижи в съответствие с член 22** осигуряват подходящ стандарт на живот за кандидатите, който осигурява тяхната прехрана, защитава физическото и психическото им здраве и **зачита правата им съгласно Хартата**.

Държавите членки гарантират, че е осигурен подходящият стандарт на живот, посочен в първа алинея, в специфичния случай на кандидати със специални потребности за приемане, както и в случай на задържани лица.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

3. Държавите членки могат да подчинят предоставянето на всички или на част от материалните условия на приемане на условието кандидатите да не разполагат с достатъчно средства, за да имат **подходящ** стандарт на живот **съгласно посоченото в параграф 2**.

4. **Без да се засяга прилагането на параграф 2**, държавите членки могат да изискват от кандидатите да покрият изцяло или частично разходите за материалните условия на приемане, ако кандидатите разполагат с достатъчно средства **за това**, например ако са работили през разумен период от време.

Без да се засяга прилагането на параграф 2, държавите членки могат също така да изискват от кандидатите да покрият изцяло или частично разходите за получените медицински грижи, ако кандидатите разполагат с достатъчно средства за това, освен когато медицинските грижи се предоставят безплатно на собствените граждани на тези държави членки.

5. Ако се окаже, че кандидатът е разполагал с достатъчно средства, за да покрие разходите за материалните условия на приемане *или за получените медицински грижи в съответствие с предвиденото в параграф 4* в момента, когато *му е бил предоставен подходящ стандарт на живот*, държавите членки могат да поискат от кандидата да възстанови разходите за осигуряване на тези материални условия на приемане или за медицинските грижи.
6. Когато се оценяван средствата, с които разполага даден кандидат, или когато от кандидата се изисква да покрие изцяло или частично разходите за осигуряване на материалните условия на приемане *и за получените медицински грижи*, или когато от кандидата се изисква да възстанови разходи в съответствие с параграф 5, държавите членки съблюдават принципа на пропорционалност. Държавите членки вземат под внимание и индивидуалното положение на кандидата и необходимостта от зачитане на неговото достойнство или личната му неприкосновеност, включително специалните потребности за приемане на кандидата. ■

7. Когато държавите членки осигуряват материални условия на приемане под формата на финансови помощи или на ваучери, стойността на тези финансови помощи или ваучери се определя въз основа на нивата, които са определени в правото или в практиката на съответната държава членка, за да се гарантира подходящ стандарт на живот за гражданите ѝ. **Държавите членки информират Комисията и Агенцията в областта на убежището за тези нива.** Държавите членки могат да предоставят по-неблагоприятно третиране на кандидатите в сравнение със своите граждани в това отношение, по-конкретно когато материалната помощ се предоставя **изцяло или** отчасти **■** в натура или когато посочените нива, прилагани за гражданите на съответната държава, имат за цел да осигурят стандарт на живот, по-висок от **изисквания** за кандидатите съгласно настоящата директива. **■**

Член 20

Уреждане на материалните условия на приемане

1. Когато **държавите членки** предоставят настаняването **■** в натура, **те гарантират, че тези жилища осигуряват на кандидата** подходящ стандарт на живот **в съответствие с член 19, параграф 2, както и необходимата подкрепа, за да се вземат предвид специалните потребности за приемане на кандидатите. Предоставеното настаняване ■ е** под една от следните форми или **■** ги съчетава:
 - а) помещения за настаняване на кандидатите, докато трае разглеждането на молбата за международна закрила, подадена на границата или в транзитните зони;
 - б) центрове за настаняване;
 - в) частни къщи, апартаменти, хотели или други помещения, приспособени за настаняване на кандидатите.

2. Без да се засягат специфичните условия на задържане, предвидени в членове 12 и 13, по отношение на видовете настаняване, посочени в параграф 1, букви а), б) и в) от настоящия член, държавите членки гарантират, че:
- а) на кандидатите се гарантира защита на техния семеен живот;
 - б) кандидатите имат възможност да общуват със семейството си, с техните правни съветници, с лица, които представляват ВКБООН и други съответни национални, международни и неправителствени организации и органи;
 - в) членовете на семейството, правните съветници, лицата, които представляват ВКБООН и съответните неправителствени организации, които са признати от съответната държава членка, имат достъп до предоставеното жилище, за да помогнат на кандидатите; ограничения на този достъп могат да бъдат наложени само от съображения за сигурност на помещенията и на кандидатите.

3. Държавите членки взимат под внимание въпросите, свързани с пола и възрастта, и положението на кандидатите със специални потребности за приемане.
4. ***Когато се предоставя настаняване в съответствие с параграф 1, държавите членки предприемат подходящи мерки, за да гарантират, доколкото е възможно, предотвратяване на насилието и агресията, включително насилие, извършено поради сексуални, свързани с пола, расистки или религиозни подбуди.***

5. *Когато кандидатите от женски пол са настанени в центрове за настаняване, държавите членки осигуряват отделни санитарни помещения и безопасно място в тези центрове за тях и техните ненавършили пълнолетие деца.*
6. Държавите членки гарантират, доколкото е възможно, че зависимите пълнолетни кандидати със специални потребности за приемане се настаняват заедно с близки пълнолетни роднини, които вече се намират в същата държава членка и които носят отговорност за тях съгласно правото или практиката на съответната държава членка.
7. Държавите членки гарантират, че кандидатите се преместват от едно жилище в друго само когато това е необходимо. Държавите членки дават на кандидатите възможност да уведомят своите правни съветници за своето преместване и за своя нов адрес.

8. Лицата, които предоставят материални условия на приемане, включително лицата, които **предоставят медицински грижи и образователни услуги** в центровете за настаняване, са съответно обучени и са задължени да спазват правилата за поверителност, предвидени в националното право, по отношение на всяка информация, която те са получили в резултат на работата си.
9. Държавите членки могат да включат кандидатите в управлението на материалните ресурси и на нематериалните аспекти на живота в един център за настаняване чрез консултативен съвет, който представлява лицата, които са настанени там. **Без да се засяга член 17, държавите членки могат също така да разрешат на кандидатите да полагат доброволчески труд извън центъра за настаняване съгласно условията, определени от националното право .**

10. В надлежно обосновани случаи и за разумен срок, който е възможно най-кратък, държавите членки могат по изключение да **предоставят** ■ материални условия на приемане, които се различават от ■ **предвидените** в настоящия член, когато:
- а) се изисква оценяване на специалните потребности за приемане на кандидата, в съответствие с член 25;
 - б) възможностите за настаняване, които обикновено са налице, са временно изчерпани *или, поради несъразмерно голям брой лица, които трябва да бъдат настанени, или поради причинено от човека или природно бедствие възможностите за настаняване, които обикновено са налице, временно не са налични.*

Различните **материални условия на приемане**, посочени в първата алинея от настоящия параграф, трябва във всички случаи да гарантират достъп до медицински грижи в съответствие с член 22 и **■** стандарт на живот за всички кандидати **в съответствие с правото на Съюза, включително Хартата, и с международните задължения.**

Когато дадена държава членка **предоставя различни материални условия на приемане в съответствие с предвиденото в първата алинея от настоящия параграф**, тя уведомява **незабавно** Комисията и Агенцията в областта на убежището **в съответствие с член 32, параграф 2 относно задействането на своя план за действие при непредвидени ситуации**. Държавата членка също така уведомява Комисията и Агенцията в областта на убежището веднага щом основанията за прилагане на тези различни материални условия спрат да съществуват.

Член 21

Условия на приемане в държава членка, различна от тази, в която кандидатът е длъжен да се намира

От момента, в който кандидатите бъдат уведомени за решение за прехвърлянето им в компетентната държава членка съгласно Регламент (ЕС) .../...⁺, те нямат право на условията на приемане, предвидени в членове 17—20 от настоящата директива, в която и да е държава членка, различна от тази, в която са длъжни да се намират в съответствие с Регламент (ЕС) .../...⁺. Това не засяга необходимостта от осигуряване на стандарт на живот в съответствие с правото на Съюза, включително Хартата, и международните задължения.

Освен ако не е взето отделно решение по този въпрос, в решението за прехвърляне се посочва, че съответните условия на приемане на кандидата са били отнети в съответствие с настоящия член. Кандидатът се уведомява за своите права и задължения във връзка с посоченото решение.

■

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

Член 22
Медицински грижи

1. Държавите членки гарантират, че независимо от това къде са длъжни да се намират в съответствие с Регламент (ЕС) .../... ⁺, кандидатите получават необходимите медицински грижи, *предоставени от общопрактикуващи лекари, а при необходимост — от лекари специалисти. Тези необходими медицински грижи са с подходящо качество и включват* най-малко спешни грижи, основно лечение на болестите, включително тежките психични разстройства, *и медицински грижи, които са от значение за справяне със сериозно физическо състояние в сексуалната и репродуктивната област.*

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

2. *Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие деца на кандидати, както и ненавършилите пълнолетие кандидати получават същия вид достъп до медицински грижи като собствените им ненавършили пълнолетие граждани. Държавите членки гарантират, че специфичното третиране, предоставено в съответствие с настоящия член, което е започнало преди навършване на пълнолетие и се счита за необходимо, се получава без прекъсване или без забавяне след навършването на пълнолетие.*
3. Когато това е необходимо по здравословни съображения, държавите членки осигуряват необходимата медицинска или друга помощ, *като необходима рехабилитация и помощни медицински изделия*, на кандидатите със специални потребности за приемане, включително подходящи грижи за психичното здраве ■ .

ГЛАВА III

ОГРАНИЧАВАНЕ ИЛИ ОТНЕМАНЕ НА МАТЕРИАЛНИТЕ УСЛОВИЯ НА ПРИЕМАНЕ

Член 23

Ограничаване или отнемане на материалните условия на приемане

1. По отношение на кандидатите, които са длъжни да се намират на тяхната територия в съответствие с **член 17, параграф 4 от Регламент (ЕС) .../...**⁺, държавите членки могат **да ограничават или отнемат помощта за дневни разходи.**

Ако е надлежно обосновано и пропорционално, държавите членки могат също така:

- а) ***да ограничават други материални условия на приемане*** ; или
- б) ***когато се прилага параграф 2, буква д), да отнемат други материални условия на приемане.***

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 21/24 (2020/0279(COD)).

2. Държавите членки могат да вземат решение съгласно параграф 1, когато кандидатът:
- а) *напусне без разрешение определения географски район, в който кандидатът може да се движи свободно в съответствие с член 8, или мястото на пребиваване на конкретно определено от компетентния орган място в съответствие с член 9, или се укрива;*
 - б) *не сътрудничи на компетентните органи или не спазва установените от тях процедурни изисквания;*

- в) е подал последваща молба, както е предвидено в член 3, точка 19 от Регламент (ЕС) .../... ⁺;
- г) е укрил финансови средства и следователно, без да има право, се е ползвал от материалните условия на приемане;
- д) е нарушил сериозно **или нееднократно** правилника на центъра за настаняване или е имал поведение с прояви на **■** насилие **или на заплаха в центъра за настаняване**; или
- е) не **участва в** задължителните мерки за интегриране, **когато са предвидени или улеснени от държавата членка, освен ако не са налице обстоятелства извън контрола на кандидата.**

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

- I**
3. *Когато държава членка е взела решение в ситуация, посочена в параграф 2, букви а), б) или е) и обстоятелствата, на които се основава това решение, престанат да съществуват, тя преценява дали могат да бъдат възстановени някои или всички материални условия на приемане, които са били отнети или ограничени. Когато не се възстановяват всички материални условия на приемане, държавата членка взема надлежно мотивирано решение и го съобщава на кандидата.*

4. Решенията **в съответствие с параграф 1** от настоящия член се постановяват обективно и безпристрастно въз основа на всеки отделен случай, **като се предоставят мотивите за тях**. Те се основават на особеното положение на кандидата, особено по отношение на кандидатите със специални потребности за приемане, като се взема под внимание принципът на пропорционалност. Държавите членки осигуряват за всички кандидати достъп до медицински грижи **в съответствие с член 22 и стандарт на живот в съответствие с правото на Съюза, включително Хартата, и международните задължения**.
5. Държавите членки гарантират, че материалните условия на приемане не се **■** отнемат или ограничават, преди да бъде взето решение в ситуация, посочена в параграф 2.

ГЛАВА IV
РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО КАНДИДАТИТЕ СЪС СПЕЦИАЛНИ ПОТРЕБНОСТИ ЗА
ПРИЕМАНЕ

Член 24

Кандидати със специални потребности за приемане

Държавите членки отчитат специфичното положение на кандидатите със специални потребности за приемане.

Държавите членки отчитат факта, че по отношение на определени кандидати, като например попадащите в някоя от следните категории, има по-голяма вероятност да са налице специални потребности за приемане:

- а) ненавършили пълнолетие;*
- б) непридружени ненавършили пълнолетие;*
- в) лица с увреждания;*
- г) възрастни хора;*
- д) бременни жени;*
- е) лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални и интерсексуални лица;*
- ж) самотни родители с ненавършили пълнолетие деца;*
- з) жертви на трафик на хора;*
- и) лица с тежки заболявания;*
- й) лица с психични разстройства, включително посттравматично стресово разстройство;*
- к) лица, които са били подложени на изтезание, изнасилване или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, например жертви на насилие, основано на пола, на генитално осакатяване на жени, на детски или*

принудителни бракове, или на насилие, извършено поради сексуални, свързани с пола, расистки или религиозни подбуди.

Член 25

Преценяване на специалните потребности за приемане

1. С цел ефективно прилагане на член 24 държавите членки извършват възможно най-рано след подаването на молба за международна закрила **индивидуална преценка дали кандидатът има специални потребности за приемане, като при необходимост използват устен превод.**

Преценката по първа алинея от настоящия параграф **■** може да бъде включена в съществуващите национални процедури или в преценката по член **20** от Регламент (ЕС) .../... ⁺.

Преценката по първа алинея започва с определяне на специални потребности за приемане въз основа на видими признаци или на изявленията или поведението на кандидатите, или, когато е приложимо, въз основа на изявления на родителите или на представителя на кандидата.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24(2016/0224A(COD)).

Преценката по първа алинея от настоящия параграф приключва в 30-дневен срок от отправянето на молбата за международна закрила или, ако е интегрирана в преценката по член 20 от Регламент (ЕС) .../...⁺, в рамките на определения в посочения регламент срок, и се вземат мерки, за да се отговори на установените въз основа на тази преценка специални потребности за приемане.

Ако специалните потребности за приемане станат явни на по-късен етап от процедурата за предоставяне на международна закрила, държавите членки правят оценка на тези потребности и вземат мерки за удовлетворяването им.

Държавите членки гарантират, че подкрепата, предоставяна на кандидатите със специални потребности за приемане в съответствие с настоящата директива, е съобразена с техните специални потребности за приемане по време на цялата процедура за предоставяне на международна закрила и осигуряват подходящо наблюдение на положението им.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

2. За целите на параграф 1 държавите членки гарантират, че персоналът, **преценяващ специалните потребности за приемане, в съответствие с настоящия член** **■** :
- а) е обучен и продължава да бъде обучаван да открива **■** признаци, че даден кандидат се нуждае от специални условия на приемане, и да предприема мерки да се отговори на тези потребности, когато констатира наличието им;
 - б) включва в досието на кандидата, **съхранявано от компетентните органи**, информация за **естеството на** специалните потребности за приемане на кандидата, **заедно с описание на видимите признаци, на изявленията или на поведението на кандидатите, които имат отношение към оценката на специалните потребности за приемане на кандидата, както и мерките, които са били определени, за да се отговори на тези потребности, и органите, компетентни за този отговор; и**

- в) *с предварително одобрение в съответствие с националното право изпраща кандидатите при подходящ практикуващ лекар или на психолог за допълнителна оценка на психологичното и физическото им състояние, когато са налице признаци, че **тяхното** психологическо **или** физическо **състояние** може да окаже влияние на **техните потребности** за приемане; **при** **необходимост се осигурява устен превод от специалисти, които са обучени да превеждат, за да се гарантира, че кандидатът е в състояние да общува с медицинския персонал; когато липсата на такива обучени професионалисти би породила риск от забавяне на лечението, устен превод може да бъде предоставен и от други пълнолетни лица, за което кандидатът трябва да даде съгласието си.***

Компетентните органи вземат под внимание резултата от **прегледа по буква в)**, когато **вземат** решение за вида на специалната помощ при приемането, която може да бъде оказана на кандидатите.

3. Не е необходимо предвидената в първа алинея от параграф 1 преценка да е под формата на административна процедура.
4. Единствено кандидатите със специални потребности за приемане могат да се ползват от специфичната подкрепа, предоставяна в съответствие с настоящата директива.
5. Предвидената в първа алинея от параграф 1 преценка не засяга оценката на нуждите от международна закрила по силата на Регламент (ЕС) .../... ⁺.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 70/23 (2016/0223(COD)).

Член 26

Ненавършили пълнолетие

1. Висшият интерес на детето представлява първостепенен аргумент за държавите членки при прилагането на разпоредбите на настоящата директива, които *е възможно да засягат* ненавършили пълнолетие. Държавите членки гарантират стандарт на живот, подходящ за физическото, психичното, духовното, моралното и социалното развитие на ненавършилите пълнолетие.
2. При преценяването на висшия интерес на детето държавите членки обръщат особено внимание на следните фактори:
 - а) възможностите за събиране на членовете на семейството на едно място;
 - б) благосъстоянието и социалното развитие на ненавършилия пълнолетие, като се обърне особено внимание на неговата лична ситуация *и необходимостта от стабилност и трайност на грижите*;

- в) съображенията за безопасност и сигурност, особено когато съществува риск ненавършилият пълнолетие да е жертва на **каквато и да било форма на насилие или експлоатация, включително** трафик на хора;
 - г) мнението на ненавършилия пълнолетие в съответствие с неговата възраст и зрялост.
3. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие имат достъп до дейности за свободното време, включително до игри и развлекателни дейности, подходящи за възрастта им, **и до дейности на открито** в помещенията и центровете за настаняване, посочени в член 20, параграф 1, букви а) и б), както и **до учебни материали, когато това е необходимо**.
4. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие, които са били жертви на каквато и да е форма на злоупотреба, на пренебрегване, на експлоатация, на изтезание, на жестоко, нечовешко и унижително отношение, или са пострадали от въоръжени конфликти, имат достъп до услуги за рехабилитация, и гарантират, че са предоставени подходящи грижи за психичното здраве, както и достъп до квалифицирана помощ, когато това е необходимо.

5. Държавите членки гарантират, че ненавършилите пълнолетие деца на кандидатите или ненавършилите пълнолетие кандидати са настанени със своите родители или с пълнолетния, който отговаря за тях и за техните ненавършили пълнолетие и несклучили брак братя и сестри съгласно правото или практиката на съответната държава членка, при условие че това е във висшия интерес на съответните ненавършили пълнолетие.
6. Лицата, които работят с ненавършили пълнолетие, включително *представители и подходящи лица, които да действат временно като представители по смисъла на член 27*, трябва да не са ■ регистрирани като извършители на престъпления или на други правонарушения против деца, или на престъпления *или правонарушения, които пораждаат сериозни съмнения относно способността им да поемат отговорна роля по отношение на ненавършили пълнолетие*, получават *първоначално и* продължаващо ■ подходящо обучение относно правата и нуждите на ■ *ненавършилите* пълнолетие, включително *такова* относно приложимите стандарти за защита на децата, и са задължени да спазват правилата за поверителност, предвидени от националното право, когато става въпрос за информация, която са узнали в хода на своята работа.

Член 27

Непридружени ненавършили пълнолетие

1. *Когато молбата е подадена от лице, което твърди, че не е навършило пълнолетие, или за което има обективни причини да се счита, че не е навършило пълнолетие, държавите членки определят:*
 - а) подходящо лице, което да действа временно като представител съгласно настоящата директива, докато бъде назначен представител;*
 - б) представител във възможно най-кратък срок и не по-късно от 15 работни дни от датата на подаване на молбата.*

Представителят и подходящото лице, което да действа временно като представител, се срещат с непридружения ненавършил пълнолетие и вземат под внимание мнението му относно неговите нужди.

Когато държава членка е преценила, че кандидат, който твърди, че не е навършил пълнолетие, е без съмнение над 18-годишна възраст, не е необходимо тя да назначава представител или да определя подходящо лице, което да действа временно като представител в съответствие съответно с първа или втора алинея.

Държавите членки включват в своите планове за действие при непредвидени ситуации по член 32 мерки, които да бъдат предприети, за да се гарантира назначаването на представители и определянето на подходящи лица, които да действат временно като представители, в съответствие с настоящия член в случаите, в които държавата членка е изправена пред несъразмерно голям брой молби, подадени от непридружени ненавършили пълнолетие.

Когато прилагането на мерките, посочени в четвърта алинея, е недостатъчно, за да се отговори на несъразмерно голям брой молби, подадени от непридружени ненавършили пълнолетие, или в други извънредни ситуации, назначаването на представители може да бъде отложено за 10 работни дни, а броят на непридружените ненавършили пълнолетие, разпределени на един представител, може да бъде увеличен до максимум 50 непридружени ненавършили пълнолетие.

При прилагането на пета алинея държавите членки уведомяват Комисията и Агенцията в областта на убежището за това.

Задълженията на представителя и на подходящото лице, което да действа временно като представител, се прекратяват, когато след оценката на възрастта, посочена в член 25, параграф 1 от Регламент (ЕС) .../...⁺, компетентните органи не приемат, че кандидатът е ненавършил пълнолетие, или счестат, че кандидатът е навършил пълнолетие, или когато кандидатът вече не е непридружен ненавършил пълнолетие.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

2. *Държавите членки гарантират, че подходящото лице, което да действа временно като представител, се информира незабавно за всички относими факти, когато молба за международна закрила е подадена от непридружен ненавършил пълнолетие. Лица, които са или потенциално биха могли да бъдат в конфликт на интереси с непридружения ненавършил пълнолетие, не се определят като подходящи лица, които да действат временно като представители. Непридруженият ненавършил пълнолетие се информира незабавно, че е определено подходящо лице, което да действа временно като представител.*
3. Когато една организация е назначена като представител или е определена като подходящо лице, което да действа временно като представител, тя назначава **физическо** лице, ■ което да изпълнява задълженията на представител по отношение на непридружения ненавършил пълнолетие в съответствие с настоящата директива.

4. *Представителят по параграф 1 от настоящия член може да бъде същото лице като това по член 23, параграф 2 от Регламент (ЕС) .../...⁺.*
5. *Компетентните органи уведомяват незабавно:*
- а) непридружения ненавършил пълнолетие за това, че му е назначен представител и за това как да подаде жалба срещу този представител по поверителен и безопасен начин, по подходящ за възрастта му начин и по начин, който да гарантира, че ненавършилият пълнолетие разбира информацията;*
 - б) органа, отговорен за осигуряване на условията на приемане, за назначаването на представител на непридружения ненавършил пълнолетие; и*
 - в) представителя за съответните факти, отнасящи се до непридружения ненавършил пълнолетие.*

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

6. *Представителят или подходящото лице, което да действа временно като представител, се сменя само при необходимост, по-специално когато компетентните органи считат, че този представител или лице не е изпълнявал адекватно задачите си.*

Организации или физически лица, които имат или потенциално биха могли да имат конфликт на интереси с непридружения ненавършил пълнолетие, не се **назначават като представител, нито се определят за подходящо лице, което да действа временно като представител.**

7. *Държавите членки посочват физическо лице, назначено като представител или определено като подходящо лице, което да действа временно като представител, да отговаря за пропорционален и ограничен брой непридружени ненавършили пълнолетие и, при нормални обстоятелства, за не повече от 30 непридружени ненавършили пълнолетие едновременно, за да се гарантира, че това лице е в състояние да изпълнява ефективно задачите си.*

8. *Държавите членки гарантират, че са налице административни или съдебни органи или други субекти, отговарящи за упражняването на надзор върху надлежното изпълнение на функциите на представителите и подходящите лица, натоварени да действат временно като представители, включително чрез преглед през редовни интервали от време на регистрите за съдимост по отношение на назначените представители и определените лица, за да се установят потенциални факти, несъвместими с тяхната функция. Тези административни или съдебни органи или други субекти* ■ *разглеждат жалбите, подадени от непридружените ненавършили пълнолетие срещу назначените им представители или срещу лицата, които са определени да действат временно като техни представители.*
9. Непридружените ненавършили пълнолетие, които отправят молба за международна закрила, се настаняват, считано от датата, на която са приети на територията, до датата, на която трябва да напуснат територията на държавата членка, в която молбата за международна закрила е била подадена или се разглежда:
- а) при пълнолетни членове на своето семейство;
 - б) в приемно семейство;

- в) в центрове за настаняване, специализирани в приемането на ненавършили пълнолетие;
- г) в други места за настаняване, подходящи за ненавършили пълнолетие.

Държавите членки могат да настаняват непридружените ненавършили пълнолетие, които са навършили 16 години, и тези над тази възраст в центрове за настаняване за пълнолетни кандидати, ако това е в техния висш интерес, както е предвидено в член 26, параграф 2.

Доколкото това е възможно, братята и сестрите не се разделят, с оглед на висшия интерес на съответния ненавършил пълнолетие, и по-специално на неговата възраст и на неговата зрялост. Промените в мястото на пребиваване на непридружени ненавършили пълнолетие се свеждат до минимум.

10. Държавите членки започват да издирват членовете на семейството на непридружения ненавършил пълнолетие, при необходимост със съдействието на международни или други компетентни организации, веднага щом това е възможно след подаването на молба за международна закрила, като същевременно се защитава висшият интерес на непридружения непълнолетен. Когато съществува възможна заплаха за живота или физическата неприкосновеност на ненавършилия пълнолетие или на неговите близки, особено ако тези близки са останали в държавата на произход, трябва да се положат грижи събирането, обработването и разпространението на информация относно тези лица да бъде извършвано при условия на поверителност, за да се избегне заплахата за тяхната сигурност.

Член 28

Жертви на изтезание и на насилие

1. Държавите членки гарантират, че на лицата, които са били подложени на **трафик на хора, изтезание, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие, включително насилие, извършено поради сексуални, свързани с пола, расистки или религиозни подбуди, се предоставя необходимото медицинско и психологическо лечение и грижи, включително, когато е необходимо, нужните услуги за рехабилитация и консултации**, за причинените от такива действия вреди. На тези лица се предоставя, когато е необходимо, устен превод в съответствие с член 25, параграф 2, буква в).

Достъпът до такова лечение и грижи се предоставя възможно най-рано след установяването на нуждите на лицето.

2. Лицата, които работят с *лица, посочени в параграф 1, включително здравни специалисти*, са преминали и продължават да получават подходящо обучение относно нуждите на *тези лица* и *подходящото лечение, включително необходимите услуги по рехабилитация*. Те са задължени да спазват *и* правилата за поверителност, предвидени по националното право, *и приложимите кодекси за професионална етика*, когато става въпрос за информация, която те са получили във връзка със своята работа.

ГЛАВА V
СРЕДСТВА ЗА ПРАВНА ЗАЩИТА

Член 29
Обжалвания

1. Държавите членки гарантират, че решенията за предоставяне, **■** отнемане или ограничаване на предимствата съгласно настоящата директива, решенията за *отказ за предоставяне на разрешението, посочено в член 8, параграф 5, първа алинея* или решенията, взети съгласно член 9, които засягат лично кандидатите, могат да бъдат обжалвани съгласно процедурите, предвидени в националното право. Поне на последна инстанция се предоставя възможност за обжалване или преразглеждане на случая от фактическа и правна страна пред съдебен орган **■** .

2. В случаите на обжалване или преразглеждане пред съдебен орган по параграф 1 от настоящия член **и в случаите на съдебен контрол, посочени в член 11, параграфи 3 и 5** държавите членки гарантират достъп до безплатна правна помощ и безплатно представителство при поискване, доколкото **■** е необходимо, за да се гарантира ефективен достъп до правосъдие. **Тази правна помощ и това представителство включват подготовка на обжалването или молба за преразглеждане, включително** поне изготвяне на необходимите за процеса документи и участие в изслушването пред съдебните органи от името на кандидата.

Безплатната правна помощ и представителство се предоставят от **правни консултанти или други** лица с подходяща квалификация, за които това се допуска или разрешава в националното право и които не са или не могат да бъдат потенциално в конфликт на интереси с кандидатите.

3. *Държавите членки могат да решат да не предоставят* безплатна правна помощ и представителство, *когато*:

а) *кандидатът разполага с* достатъчно средства; *или*

б) *бъде счегено, че жалбата или преразглеждането нямат реални изгледи за успех, по-специално ако са на втора или по-висока инстанция на обжалване.*

Ако решението да не бъде предоставена безплатна правна помощ и представителство е взето от орган, който не е съд или правораздавателен орган, на основание, че се счита, че жалбата или преразглеждането няма реални изгледи за успех, кандидатът разполага с право на ефективна правна защита в съд или правораздавателен орган срещу това решение, като за тази цел има право да поиска безплатна правна помощ и представителство.

Държавите членки могат също така да предвидят, че безплатната правна помощ и представителство се предоставят само от правни съветници или други консултанти, специално определени според националното право да подпомагат и представляват кандидати, или от неправителствени организации, акредитирани по националното право да предоставят безплатна правна помощ и представителство.

4. Държавите членки могат също:

- а) да наложат парични ограничения *или* срокове за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство, при условие че тези ограничения не ограничават произволно достъпа до *безплатна* правна помощ и представителство;
- б) да предвидят, че по отношение на таксите *и* другите *разноски и възстановяване на* разходи, кандидатите **■** *се ползват от равни, но не по-благоприятни* от обичайно предоставяните на техните граждани условия по въпросите, свързани с правната помощ.

5. *Без да се засяга член 19, параграф 2 от настоящата директива, държавите членки могат да изискат пълно или частично възстановяване на направени разходи, когато финансовото положение на кандидата се е подобрило значително по време на процедурата за предоставяне на международна закрила в съответствие с Регламент (ЕС) .../...⁺ или когато решението за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство е взето въз основа на невярна информация, предоставена от кандидата.*
6. *Държавите членки определят специфични процесуални правила относно начина за подаване и обработване на искания за предоставяне на безплатна правна помощ и представителство или прилагат съществуващите правила за национални иски от подобен характер, при условие че тези правила не правят достъпна до безплатна правна помощ и представителство невъзможен или прекалено труден.*

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в документ PE-CONS 16/24 (2016/0224A(COD)).

ГЛАВА VI

МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕФИКАСНОСТТА НА СИСТЕМАТА ЗА ПРИЕМАНЕ

Член 30

Компетентни органи

Всяка държава членка уведомява Комисията за органите, които отговарят за изпълнението на задълженията, произтичащи от настоящата директива. Държавите членки информират Комисията за всички промени в наименованието на тези органи.

Член 31

Система за ръководство, наблюдение и контрол

1. При спазване на своята конституционна структура държавите членки въвеждат съответните механизми, за да гарантират наличието на подходящо ръководство, наблюдение и контрол на нивото на условията на приемане. Държавите членки вземат под внимание **наличните незадължителни оперативни стандарти, показатели, насоки или най-добри практики относно условията на приемане**, разработени от Агенцията ■ в областта на убежището в съответствие с член 13 от Регламент (ЕС) 2021/2303, **без да се засяга компетентността на държавите членки да организират своите системи за приемане в съответствие с настоящата директива.**

2. По отношение на системите за приемане на държавите членки се прилага **механизмът за наблюдение, описан в [] глава 5 [] от Регламент (ЕС) 2021/2303.**

Член 32

Планиране за непредвидени ситуации

1. Всяка държава членка изготвя план за действие при непредвидени ситуации, **като по целесъобразност се консултира с местни и регионални органи, организации на гражданското общество и международни организации. В плана за действие при непредвидени ситуации се посочват** мерките, които се предвижда да бъдат предприети, за да се гарантира подходящо приемане на кандидатите в съответствие с настоящата директива в случаите, в които държавата членка е изправена пред несъразмерно голям брой кандидати за международна закрила, **включително непридружени ненавършили пълнолетие. Планът за действие при непредвидени ситуации включва също така мерки за справяне със ситуацията, посочени в член 20, параграф 10, буква б), във възможно най-кратки срокове. []**

2. **В** **■** **плана** за действие при непредвидени ситуации, **посочен в параграф 1, се вземат предвид специфичните национални обстоятелства, като се използва** модел, който трябва да бъде изготвен от Агенцията **■** в областта на убежището, и се съобщава на Агенцията **■** в областта на убежището в срок от... [**десет** месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]. **Планът се преразглежда, когато е необходимо поради промяна в обстоятелствата и най-малко на всеки три години и, ако бъде актуализиран,** се съобщава на Агенцията **■** в областта на убежището. Държавите членки информират Комисията и Агенцията **■** в областта на убежището, когато планът им за действие при непредвидени ситуации бъде задействан.
3. **Държавите членки предоставят на** Агенцията **■** в областта на убежището, **по нейно искане, информация относно своите планове за действие при непредвидени ситуации, посочени в параграф 1, а Агенцията в областта на убежището подпомага държавите членки, с тяхно съгласие, при изготвянето и преразглеждането на техните планове за действие при непредвидени ситуации.**

Член 33
Персонал и средства

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че **персоналът на** органите и другите организации, които **са пряко отговорни за прилагането на** настоящата директива, са получили необходимото основно обучение по отношение на нуждите на кандидатите, **включително ненавършилите пълнолетие**. За тази цел държавите членки включват **относимите основни части от** Европейската учебна програма в областта на убежището, **свързана с условията за приемане, както и инструмента за идентифициране на кандидати със специални потребности за приемане, разработен** от Агенцията **█** в областта на убежището, **█** в обучението на своя персонал **█**.
2. Държавите членки отпускат необходимите средства, **включително предоставят необходимия персонал, писмени и устни преводачи за изпълнението на настоящата директива, като отчитат сезонните колебания в броя на кандидатите. Когато в изпълнението на настоящата директива участват местни и регионални органи, организации на гражданското общество или международни организации, им се предоставят необходимите ресурси.**

Член 34

Наблюдение и оценка

До ... [**48 месеца** от датата на влизане в сила на настоящата директива] и поне на всеки пет години след това Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на настоящата директива и предлага необходимите изменения.

По искане на Комисията държавите членки изпращат необходимата информация за изготвянето на доклада до ... [**36 месеца** от датата на **влизане в сила** на настоящата директива] и на всеки **три** години след това.

Член 35
Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1—10, **12**, 13, 17—29 и 31—34, най-късно до ... [**24** месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива]. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Те включват също така уточнение, че позоваванията в действащите закони, подзаконови и административни разпоредби на директивата, отменена с настоящата директива, се считат за позовавания на настоящата директива. Условието и редът на позоваване и формулировката на уточнението се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното право, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 36

Отмяна

Директива 2013/33/ЕС се отменя за държавите членки, обвързани по тази директива, считано от ... [24 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива], без да се засягат задълженията на държавите членки относно срока за транспонирането на Директива 2013/33/ЕС в националното право, посочен в приложение I.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието, съдържаща се в приложение II.

Член 37

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 38

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в ...,

За Европейския парламент

За Съвета

Председател

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Срок за транспониране в националното законодателство

(посочен в член 35)

Директива	Срок за транспониране
2013/33/ЕС	20 юли 2015 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Таблица на съответствието

Директива 2013/33/ЕС	Настоящата директива
Член 1	Член 1
Член 2, уводни думи	Член 2, уводни думи
Член 2, буква а)	Член 2, точка 1
Член 2, буква б)	Член 2, точка 2
Член 2, буква в)	Член 2, точка 3
член 2, буква г)	Член 2, точка 4
Член 2, буква д)	Член 2, точка 5
Член 2, буква е)	Член 2, точка 6
Член 2, буква ж)	Член 2, точка 7
	Член 2, точка 8

Член 2, буква з)	Член 2, точка 9
Член 2, буква и)	Член 2, точка 10
—	Член 2, точка 11
—	Член 2, точка 12
Член 2, буква й)	Член 2, точка 13
Член 2, буква к)	Член 2, точка 14
Член 3	Член 3
Член 4	Член 4
Член 5, параграф 1	Член 5, параграф 1, първа и трета алинея
-	Член 5, параграф 1, втора алинея

Член 5, параграф 2	Член 5, параграф 2, първа алинея
-	Член 5, параграф 2, втора, трета и четвърта алинеи
Член 6, параграфи 1—4	Член 6, параграф 1
Член 6, параграф 5	Член 6, параграф 3
Член 6, параграф 6	Член 6, параграф 2
Член 7, параграф 1	Член 7, параграфи 1, 2 и 3 и член 8, параграф 3
	Член 7, параграфи 5 и 7
Член 7, параграф 2	Член 9, параграф 1, първа алинея и член 8, параграф 2, първа алинея
	Член 8, параграф 1, член 8, параграф 2, втора алинея и член 8, параграфи 4, 6 и 7

—	Член 9, параграф 1, втора алинея
—	Член 9, параграф 2
Член 7, параграф 3	Член 7, параграф 4
Член 7, параграф 4	Член 8, параграф 5 и член 9, параграф 3
Член 7, параграф 5	Член 7, параграф 6
—	Член 9, параграфи 4 и 5
Член 8, параграфи 1 и 2	Член 10, параграфи 1 и 2
	Член 10, параграф 3
Член 8, параграф 3, букви а) и б)	Член 10, параграф 4, букви а) и б)

—	Член 10, параграф 4, буква в)
Член 8, параграф 3, буква в)	Член 10, параграф 4, буква г)
Член 8, параграф 3, буква г)	Член 10, параграф 4, буква д)
Член 8, параграф 3, буква д)	Член 10, параграф 4, буква е)
Член 8, параграф 3, буква е)	Член 10, параграф 4, буква ж)
Член 8, параграф 3, втора алинея	Член 10, параграф 4, втора алинея
Член 8, параграф 4	Член 10, параграф 5
Член 9	Член 11

Член 10	Член 12
Член 11	Член 13
Член 12	Член 14
Член 13	Член 15
Член 14	Член 16
Член 15, параграф 1	Член 17, параграф 1, първа алинея
—	Член 17, параграф 1, втора алинея
Член 15, параграф 2	Член 17, параграф 2
—	член 17, параграфи 4—8

Член 15, параграф 3	Член 17, параграф 9
—	Член 18
Член 16	—
Член 17, параграфы 1—4	Член 19, параграфы 1—5
—	Член 19, параграф 6
Член 17, параграф 5	Член 19, параграф 7
Член 18, параграфы 1—8	Член 20, параграфы 1—4 и 6—9
	Член 20, параграф 5

Член 18, параграф 9, първа и втора алинея	Член 20, параграф 10, първа и втора алинеи
—	Член 20, параграф 10, трета алинея
—	Член 21
Член 19	Член 22, параграфи 1 и 3
	Член 22, параграф 2
Член 20, уводни думи	Член 23, параграф 1
Член 20, параграф 1, първа алинея, букви а), б) и в)	Член 23, параграф 2, първа алинея, букви а), б) и в)
—	Член 23, параграф 2, първа алинея, буква д) и е)
Член 20, параграф 1, втора алинея	Член 20, параграф 3

Член 20, параграф 2	—
Член 20, параграф 3	Член 23, параграф 2, първа алинея, буква г)
Член 20, параграф 4	—
Член 20, параграф 5	Член 23, параграф 4
Член 20, параграф 6	Член 23, параграф 5
Член 21	Член 24
Член 22, параграф 1	Член 25, параграф 1
—	Член 25, параграф 2
Член 22, параграфи 2, 3 и 4	Член 25, параграфи 3, 4 и 5

Член 23, параграфи 1—5	Член 26, параграфи 1—5
Член 24, параграф 1, първа алинея	Член 27, параграф 1, първа алинея и член 27, параграф 6
Член 24, параграф 1, втора алинея	—
—	Член 27, параграф 1, втора до осма алинея и член 27, параграфи 2—5, 7 и 8
Член 24, параграфи 2 и 3	Член 27, параграфи 9 и 10
Член 24, параграф 4	Член 26, параграф 6
Член 25	Член 28
Член 26	Член 29
Член 27	Член 30
Член 28	Член 31

—	Член 32
Член 29	Член 33
Член 30, параграфы 1 и 2	Член 34
Член 30, параграф 3	—
Член 31	Член 35
Член 32	Член 36
Член 33, параграф 1	Член 37
Член 33, параграф 2	—
Член 34	Член 38
Приложение I	—
Приложение II	Приложение I
Приложение III	Приложение II
